

Sakkozunk, szavaljunk, vetélkedjünk!

Ugye, senkit sem lep meg, hogy lapunk a 70. évfolyamába, azaz nagyszülői korba lépett? Nem, nem kívánunk saját korunkkal foglalkozni, ám szeretnénk megragadni az alkalmat, ezt a jeles jubileumi évet, hogy még szorosabbra fonjuk a szálát veletek, olvasóinkkal.

Az idei, 2016. évet színes belső oldalakkal köszöntöttük, ezzel a megfiatalodásunkkal indítottuk be jubileumi évünk megünneplését, gondolván, hogy az olvasónak szebb ajándékot nem is adhatunk, mint küllemében és részben tartalmában is megújult kisújságot.

Ez azonban nem minden. Továbbra is, tehát idén ősszel is tervezük megtartani a két nagyszabású rendezvényünket: a Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyt és a Jó Pajtás-sakkversenyét. A részletekről már a jövő heti számunkban is szólunk, ám máris jelezhetjük, hogy a 6. szavalóversenyünket Udvarnokon szeretnénk megtartani november elején, sakkversenyünket pedig Palicson, december elején.

És ez sem minden. Jubileumunkra egy könyvet szeretnénk megjelentetni melyben a vajdasági novellairódalomból válogatunk. Sokan megszerezték és használják három évvel ezelőtti kiadványunkat, az Ezüsttulipánt, melyben a vajdasági magyar líra gyöngyszemeiből válogattunk. Most a próza felé fordulunk, amellyel egyfelől irodalmunk népszerűsítését szolgáljuk, másfelől hozzájárulhatunk kis és nagy olvasóink ismereteinek, tájékozottságának elmélyítéséhez.

Pályázatok is lesznek, és a nyeremények sem maradnak el. Minderről már a jövő héten bővebben is szólunk.

Olvaszatok bennünket addig is!

Nagy Magdolna

Csorba Béla

A Dunában

a Dunában úszik egy cimbalom
rajta játszik hat bakmajom

a Dunában úszik koronám
ne legyen soha csöszkirály

a Dunában úszik Kelemen
elvitte szegényt a szerelem

a Dunában úszik egy virág
tűskéin gubbaszt a nagyvilág

a Dunában úszik Ria Dóra
Kelemen mentik virradóra

a Dunában úszik bocskorom
csak te ne ússz el bocs korom

Elkészült az informatikai szaktanterem az adai iskola baraparti részlegében

MAZSOLÁK A JÓ PAJTÁS HETVENÉVES TÖRTÉNETÉBŐL

Repülőmodellezők versenye Čenejen

Negyven évvel ezelőtt is létezett az Újvidék közelében levő Čenejen röptér, ám akkoriban még a modellezők is versengtek egymással. Erről tanúskodik lapunk XXX. évfolyamának 26. száma, amely 1976. IX. 30-án jelent meg. Ebben a számban számolt be az egykori Jó Pajtás arról, hogy mintegy száz versenyző mérte össze modellezői tudományát az Újvidék közeli sportrepülőtéren, méghozzá a helybeliek mellett Zentáról, Dobojból, Tavankútról, Zenicáról, Nova Pazováról érkezett modellezők. Első helyen az újvidéki Vécsei Sándor végzett...

Horvát Tihomir a saját készítésű repülőgéppel

Repülőmodellezők versenye Čenejen

Nemrég tartották meg az Újvidék melletti čeneji sportrepülőtéren a pionír repülőgépmodellezők versenyét. Beneztek többek közt a NOVA FAZOVANI SAJKASI, ZENICAL, TAVANKUTI, ZENTAL, DOBOJI, és az ÚJVIDÉKI modellezők, mintegy százra.

Az időjárás kedvezett a pajtásoknak. A versenyen ősz vasárnap délelőtti esendős szellő emelte egyre magasabbra az apró tarka gépeket. A legtöbb sikert a táv-irányítású, motorral működtetett repülők aratták, sokan gyülekeztek egy-egy berregő kis gép köré. Tulajdonosaik büszkén indították be masinájukat, amelyek a nézők legnagyobb hámlatára, bukfenecet vetettek a levegőben, meredeken emelkedtek felfelé, majd nyílegyenesen zúbantak, hogy aztán irányítójuknak egy gyakorlott mozdulatára a föld felett mindössze néhány centiméterrel emelkedjenek ismét magasba.

HORVÁTI TIHOMIR, az újvidéki PETŐFI SÁNDOR ISKOLA nyolcadikos tanulója gyakorlott modellező, lit Čenejen már másodszor versenyzett — szép sikerrel. Elmondta, hogy hitűs tanuló az apró repülőalkalmatlanságokkal való pepecelés felfrissítő, felelőtt a tanulás fáradsalmát.

Végül említjük meg a legjobbakat. Az első helyen újvidéki modellező, VÉCSEI SÁNDOR, a Sonja Marinković iskola tanulója végzett. Második a fehértanpötmaji ZORAN PEJAKOVIĆ, harmadik pedig a szintén újvidéki BRANKO GOLUBOVIĆ.

Z. R.

Szeptember elsejétől már működik a számítástechnikai kabinet az adai Cseh Károly Általános Iskola baraparti részlegében, ahol korábban nem volt ilyen, de tavasszal Bakos Tamás adai származású üzletember 30 számítógépet adományozott az iskolának.

Világos Kornél, az iskola informatikatanára elmondta: a számítógépeket az iskolai jótékonysági bál alkalmából kapták, és nagyon hálásak érte Bakos Tamásnak, aki nagyvonalúan 30 egyforma számítógépet adományozott az iskolának.

A Cseh Károly iskolának azért fontos, hogy legyen informatikai szaktanterem a baraparti részlegben is, mert az itteni 5–8. osztályos, felsős diákok, akik informatikát tanulnak, korábban kénytelenek voltak a központi épületbe bejárni órára. A diákoknak vagy az első, vagy az utolsó órájuk volt az informatika, így a szünetben egyik épületből a másikba kellett rohángálniuk. A számítógépek használtak, de iskolai célokra kiválóak. A gépekben többmagos processzor van, négy Gigabyte memória, valamint mellé TFT-monitorok. A gyerekek nagyon örülnek a számítógépeknek, és már használatba is vették az informatikai kabinetet — mondta többek között a tanár, hozzáfűzve, hogy a szaktanteremben van internet-hozzáférés, és a gépek hálózaton vannak.

Cserkészként Budapesten

Ennyien voltunk!

*Budapest, Budapest, te csodás!
Te vagy nékem a szívdobogás.
Sehol nincs a világon olyan szép város,
És ilyen rügyfakadás!*

*Budapest minekünk a világ.
A Dunát mennyi híd öleli át!
Fenn az égen a hold és a sok teli bolt.
Csodaszép ragyogás!
Budapest, Budapest, te csodás!*

Mint ahogyan a dalban is éneklük, szerintem is Budapest a világ legszebb városa. Mindig is szerettem a magyar fővárosba menni, s így vannak az óbecsai Samu Mihály iskola diákjai is, akik nemrég jöttek haza egy szép, ötnapos kirándulásról.

Utazásuk történetébe **Magyar Dániel** történelemtanár, főszervező, a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség tagja vezetett be bennünket, aki elmondta, a magyarországi cserkészszövetség minden évben felkínál ingyenes üdülést az itteni diákoknak. Idén 150 tanuló utazhatott Vajdaságból, a Samu Mihály iskolából 39, két kísérővel.

Hogy mi mindent láttak Budapesten, azt a diákok mesélik el: a hatodikos **Lengyel Szabolcs**, **Gyurcsik Leona**, **Brasnyó Márk**, **Bende Ákos**, **Százi Krisztián**, **Kara Emese**, a hetedikes **Varga Tímea**, **Gergely Dávid** és a nyolcadikos **Buzás Roland**.

Dávid a szentendrei skanzenbe, a Szabadtéri Néprajzi Múzeumba kalauzolt el:

– A kirándulásunk első napján látogattunk a skanzenbe, ahol népművészeti interaktív kiállítást láthattunk. Ezt játékszerűen oldották meg a szervezők, ugyanis miután bementünk a házakba, el kellett mondani, hogy akik ilyen házban laktak valamikor, milyen vallásúak, nemzetiségűek voltak. Sőt még azt is meg lehetett állapítani, szegények voltak-e, vagy gazdagok. Utána kézműves foglalkozáson vettünk részt.

Szabolcs a Hősök teréről mesélt:

– Kedden voltunk ott, közös képet is készítettünk. Láttuk Szent István-nak és más uralkodóknak, fejedelmeknek meg a hét vezérnek a szobrát.

Érdekes volt, ott a téren BMX biciklivel trükköket mutatott be egy fiatal ember, a mutatványait pedig fényképezték. Olasz fagyit is ettünk.

Leonának az Országház tetszett:

– Szerdán mentünk a Parlamentbe. Csodás volt, csak úgy csillogott minden az aranytól. A Parlament alsó házában egy gyönyörű, nagy váza állt, nagyobb volt, mint én. Az is csillogott az aranytól. Két katona őrizte a koronázási jelvényeket: a koronát, a jogart, az aranyalmát, a kardot... A Szent István-bazilikába is ellátogattunk, fölmentünk a toronyba, mely 96 méter magas. Innen szép a kilátás, az egész várost láthattuk. Nagyon szép város Budapest!

Rolandnak az íjászat is tetszett:

– A táborban volt az íjászbemutató meg a verseny. A vezetőnk bemutatta, hogyan kell használni az íjat. Kaptunk védőmaszkot, melyet addig nem volt szabad levenni, míg bent voltunk. Igaz, hogy az íj végén szivacs

A kalandparkban

volt, de a vezetőnk azt mondta, ha orron lőnek, eltörhet az orrod. Mikor már megtanultunk az íjjal bánni, versenyeztünk, játszottunk... Megismerkedtem az erdélyiekkel, azóta is e-mailezünk... Barátok lettünk.

Tímeának legjobban az esti tábortűz tetszett.

– Szerdán, csütörtökön és pénteken este a vendéglátók hatalmas tüzet raktak, az előadás után magyar népdalokat énekeltünk, meg körültáncoltuk a nagy tüzet.

– Gyönyörű a Magyarság Háza – állapította meg Ákos –, megértettük, miért jó magyarnak lenni. A történelmünket mutatta be. Az írók költők képeit láthattunk, többek között Kosztolányi Dezsőét, aki szerint a tíz

Ők osztották meg velünk élményeiket

Az őzikék valóban szelíd állatok, hagyták, hogy megsimogassuk őket

legszebb szavunk: anya, gyöngy, szűz, ősz, kard, vér, csók, sír, láng, szív. A magyar találmányokkal is megismerkedtünk, többek között a Rubik-kockával. Aztán következtek az ásványok, meteorok...

Krisztiánnak a vadaspark tetszett:

– Egy napot a Budakeszi Vadas- és Kalandparkban töltöttük. A társaság két csoportra oszlott, és felváltva fedeztük fel a két helyszínt. A Vadasparkban térségünk különböző állataival ismerkedtünk meg a vadont idéző környezetben. Megtekinthettük, milyen a természetes élőhelyük, életmódjuk, viselkedésük. Ez olyan, mint egy állatkert. Láttunk mókust, sast, vaddisznót, rénszarvast, őzikét, voltak medvék, farkasok.

Márk a kalandparkról mesélt:

– Mikor bementünk, mindannyian kaptunk sisakot, rögzítőket. Az idegenvezető megmutatta, hogyan merre kell közlekedni. Könnyű volt,

Az éles szemű íjászok

nem kellett félni, mert rögzítve voltunk. Átmásztunk egy hordószerűségen, ahonnan kijutottunk a fákra. Megmásztuk a hálót, cölöpökön mentünk át, majd drótkötélen leereszkedtünk.

Emese tetszését a Meseerdő nyerte el:

– A vendéglátók Az okos lány című mesét vetítették nekünk, majd kimentünk az erdőbe, s ott a színészek eljátszották. Kicsit félelmetes volt, mert a sötétben csak úgy előbukkant egy-egy szereplő. Különbösen nagyon jól éreztem magam ezen a kiránduláson, megbarátkoztam a bánátiakkal.

Gyurcsik Leona a kalandparkban

Józsa Zsuzsanna magyartanár is elkísérte a kirándulókat.

– Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy elkísérhettem a diákokat a magyar fővárosba. A tanulók betekintést nyerhettek a cserkészéletbe. Reggel tornával kezdték a napot. Az egészséges életre való nevelés mellett a gyerekeket arra tanították, hogyan kell viselkedni. S a barátkozás! Azt hiszem sok örök barátság kovácsolódott a gyerekek közt. Meg én is megbarátkoztam egy nyugdíjas óvónővel...

A háború az emberiség kudarcra

Nektek mondja el dr. Négyesi Lajos magyarországi egyetemi tanár, alezredes és hadtörténész

• Mi fán terem a hadtörténet?

– A történettudomány az emberi élet – elsősorban a társadalom – történéseivel foglalkozik. A társadalmi élet egyes szakterületein az elmúlt korok eseményeinek, folyamatainak megértése megkívánja az adott terület műveléséhez szükséges szaktudást. Pl. ha valaki az orvoslás történetével foglalkozik, kívánatos, hogy rendelkezzen orvosi képzéssel, mivel ennek hiányában nehezen tudja értelmezni a régi leírásokat vagy felismerni az egyes orvosi eszközök rendeltetését.

A hadtörténelem a hadügy múltját kutatja. Ebben fontos szerepet kap a háborúk, csaták kutatása, de foglalkozunk a fegyverek, egyenruhák, katonai felszerelések, hadseregszervezés, várépítés stb. történetével is, tehát minden olyan területtel, amely a hadviselés történetével kapcsolatos.

Négyesi Lajos szerint a vesztes csaták a legtragikusabbak

• Hogyan lett hadtörténész?

– 1984-ben kezdtem a tanulmányaimat a Katonai Főiskolán, ahol mélyszégi felderítő tisztként végeztem. Ezután egy felderítő zászlóaljnál szolgáltam. Később, amikor a Katonai Akadémián tanultam, az érdeklődésem egyre inkább a hadtörténet felé fordult. Kutatni kezdtem a csaták történetét, újságcikkeket írtam, konferenciákon tartottam előadásokat. Végül az akadémia elvégzése után a katonai főiskolára kerültem hadtörténelmet tanítani. Elvégeztem a tanárképző főiskolát történelem szakon, és PhD fokozatot szereztem hadtudományból. 2001-től a Nemzetvédelmi

Egyetemen tanítottam hadtörténelmet. 2007-től pedig a Hadtörténelmi Múzeum terepkutatásokkal foglalkozó Hadirégész osztályát vezetem.

• Miért fontos a harcot, a háborút elemezni?

– A háború a politika folytatása erőszakos eszközökkel. Ez azt jelenti, hogy a társadalmak között olyan konfliktusok támadnak, melyeket már nem képesek megoldani békés eszközökkel. Ez a politika csődjé, az emberiség kudarcra.

A háborúk idején olyan erők szabadulnak el, melyek kontrollálása rendszerint meghaladja az ember képességeit. Sajnos a háború nem modellezhető. Ha meg akarjuk ismerni a törvényszerűségeit, akkor a korábbi háborúkat kell elemeznünk. Mivel a háború nagyon összetett és nehezen átlátható történés, a róla szóló információk – rendszerint a résztvevők leírásai, jelentései – gyakran eltérő nézőpontból ábrázolják, sokszor egymásnak ellentmondók. Ahhoz, hogy megfelelő következtetéseket tudjunk levonni, ami közelebb vihet a háborúk problémájának megoldásához, minél realisabb képet kell vázolnunk a történésekről. Ehhez a források szakszerű értelmezésére van szükség, ahol sok szempontot kell figyelembe venni. Meg kell ismerni a körülményeket, amelyben az adott beszámoló íródott, és ennek tükrében kell értelmezni.

Összességében a korábbi háborúk elemzéséből levont következtetések segíthetnek megérteni a jelenkori konfliktusok gyökereit és mozgatórugóit.

• Melyek voltak megítélése szerint a legtragikusabb kimenetelű csaták a Kárpát-medencében?

– A magyarság történetét tekintve minden esetben a vesztes csaták voltak a legtragikusabbak. Sajnos számos ilyen esemény van, és egy részük a Kárpát-medencén kívül játszódott le. Ilyen pl. az augsburgi vereség 955-ben, a muhi csata 1241-ben, a mohácsi csata 1526-ban, az isonzói csaták 1915-17-ben és a Don-kanyar 1942-43-ban.

• A Vajdaság területén zajlott csaták közül a tekiai/péteváradai és a zentai csata a legnevezetesebb?

– Valóban a törökellenes visszafoglaló háborúk két jelentős csatája volt, de magyar szempontból nem feledkezhetünk meg az 1523-as Székesfehérvár–Nagyolasz térségében vívott győztes ütközetről, vagy az 1849-es Szenttamás környéki harcokról sem.

• Járt-e már vidékünk jelentős erődítményeiben: Péteváradon, Nándorfehérváron? Vajon ezek a helyek miről mesélnek egy hadtörténésznek?

– 2006-ban jártam be a nándorfehérvári várat, mivel akkor foglalkoztam az 1456-os ostrom történetével. Idén volt szerencsém megtekinteni a péteváradai várat is. A kutatásaim során egy-egy vár meglátogatása akkor kap jelentőséget, ha egy konkrét hadtörténelmi esemény helyszínét próbálom megismerni és rekonstruálni. A korabeli leírásokban szereplő események értelmezésénél fontos, hogy legyen tapasztalata a történésznek a térről, ahol az lejátszódott (milyen távolságok voltak, milyen hatása van a domborzatnak a mozgásra, a láthatóságra stb.).

• Hol dolgozhat egy hadtörténész?

– Általában ott, ahol hadtörténelmet kutatnak vagy oktatnak. Magyarországon a budapesti Hadtörténelmi Intézet és Múzeumban, a Nemzeti Közszerületi Egyetemen vannak hivatásos hadtörténészek. Ezen túl a civil egyetemeken és kutatóintézetekben is vannak olyan történészek, akik a hadügy történetével foglalkoznak.

A legjobb rajzokat készítő díjazott tanulók tanáraik társaságában. Az első és második díjas tanulók kirándulást nyertek, a harmadik helyezettek pedig könyvajándékot kaptak

A zentai csata képekben

A városnapi ünnepségekből a legfiatalabbak is kivették részüket

Nagy ünnepség volt szeptember második hétvégéjén Zentán, ahol a város első írásos említésének 800. évfordulója jegyében rendezvénysorozatot tartottak. A sok-sok esemény közül talán a leglátványosabb volt a Nemzetközi Hőléggallon Találkozó, bár a Fő téri szökőkútnál megrendezett Városnapi Kincskereső elnevezésű, helyismereti vetélkedő is sok érdeklődőt vonzott. Ezt a Zentai Ifjúsági Szervezet szervezte. A 15–30 éves fiatalokat megmozgató játékban 23 csapat versenyzett csaknem 90 résztvevővel. Ilyen sokan eddig még egyik évben sem jöttek össze városnapi kincskeresésre. A csapatok logikai, ügyességi játékokban vettek részt, melynek témája a város volt.

Míg a kincskeresők serénykedtek, addig a diákok részvételével európai parlamenti szimulációt tartottak, a helyi középiskolák tanulói olyan fontos témákat vitattak meg, mint a migráció kérdése, a könnyű drogok alkalmazá-

Nagyon látványos volt a hőléggallonok találkozója

sa, az internetes biztonság és a gázkibocsátás szabályozása. A diákok nagyon beleélték magukat a képviselők szerepébe, egészen érdekes felszólalásokat is hallottunk. A jól megszervezett szimulációhoz fordítót is alkalmaztak, így angolul, szerbül és magyarul is beszélhettek a „képviselek”.

Nem hagyhatjuk ki a városnapi események közül az alkotóházban megrendezett A zentai csata képekben című rajzkiállítást sem, melyet a város első írásos említésének 800. évfordulója alkalmából hirdettek meg általános iskolások részére.

ger

Fotó: Gergely Árpád

Cserkészszoborzó Topolyán

A topolyai Petőfi Sándor Cserkészcsapat több mint ötvenéves múltja tekint vissza, és a csapatnak jelenleg 50-60 tagja van. Ez a szám folyamatosan változik. A minap Huber Csabával, a csapat parancsnokával beszélgettünk cserkészetéről, illetve a csapathoz köthető aktualitásokról.

A csapat tagjai az idén is, mint minden nyáron, részt vettek az úgynevezett nagy táborban, amelyet minden cserkészcsapatnak kötelező megszerveznie, legalább egyszer egy évben. A foglalkozásait igyekeznek minél attraktívabbá tenni, éppen ezért a nagy táboraikat is igyekeznek minden évben más-más helyszínen megszervezni. Az idén a szerémségi Čortanovcin táboroztak, a hegymászóház mellett. A táborhelyükről azt kell tudni, hogy a Duna partjától mintegy ötven méterre helyezkedik el, közvetlenül a Fruška gora lábánál, ideális terepet nyújtva a cserkészeknek. A túrázások mellett különböző kulturális programot és játékokat is szerveztek.

A csapat következő nagy akciója a szeptemberi tagtoborzás. Természetesen nemcsak ebben a hónapban, hanem egész év folyamán várják a jelentkezőket. A csapatba hét éves kortól várják a gyerekeket, az ennél fiatalabbak részére csak időnként szerveznek egy-egy akciót, foglalkozást. Cserkészek tízenkilenc éves korukig lehetnek a fiatalok, ezt követően csak azok maradnak a csapatnál, akik komolyabban szeretnék foglalkozni a cserkészetrel, kitanulnak vezetőnek stb. Az eddigi tapasztalatok szerint a legtöbben nyolcéves korukban lesznek a csapat tagjai, és csak kevesen tartanak ki tízenkilenc éves korukig. Aki azonban csak néhány évig is a csapat tagja volt, az az élete végéig cserkész marad, jobban figyel a környezetére, nagyobb tisztelettel van az emberek iránt.

B.em

Ösztöndíjat szeretnél? Válassz hiányszakmát!

A pályaválasztók figyelmébe ajánljuk azt a hírt, hogy a szabadkai önkormányzat a jövő tanévben is ösztöndíjjal fogja támogatni mindazokat, akik hiányszakma kitanulására vállalkoznak. Az idei tanévben is segítséget nyújtottak harminc diáknak, akik az Ivan Sarić Műszaki Középiskolában (mellékelt felvételünk is ott készült), a Politechnikai, valamint a Vegyészeti-technológiai Középiskolában hároméves szakra járnak. Az ösztöndíj havi háromezer dinárt, amit a következő tíz hónapban folyósítanak majd.

Az ötlet az iskolák igazgatóitól érkezett, hogy ezzel is serkentsék a fiatalokat, hogy valamilyen mesterséget tanuljanak ki, hiszen nagy szükség van rájuk a munkaerőpiacon. Az ígéretnek szerint az ösztöndíjazás a következő tanévekben is folytatódik. Az ösztöndíjazott diákok között legtöbben hentesnek, péknek, kőművesnek, asztalosnak, bútorkészítőnek, villanszerelőnek, valamint lakatos-hegesztőnek készülnek. A támogatás odaítélésénél a diákok elért eredményei mellett a szociális helyzetüket is figyelembe vették, többségük a pénzt tankönyvekre és tanszerekre fogja költeni. Az iskolai félév végén kötelesek bemutatni a bizonyítványukat, és ha félévkor két elégtelen osztályzatuk van, elveszítik a jogot az ösztöndíjra.

liv

Nyári emlékeim

Szeretném bemutatni írásos formában azokat a boldog eseményeket, melyek a nyáron történtek.

Az első és számomra boldogsággal teli emlékem testvérem, Balázs tizedik születésnapja, amely az idén különlegesebb volt, mint az eddigiek. Szerintem a testvérem boldogsága miatt.

A második emlékem a szabadkai lagzihoz fűződik, a nagybátyám lakodalmához. Az egész ünnepség a szabadkai városházán kezdődött, ahol először is Klári neném eskette a leendő házastársakat, majd a szertartás az Avilai Nagy Szent Teréz- székesegyházban folytatódott, ahol a pár kimondta a boldogító igent. Ezután a palicsi Jelen nevű szálláson buliztunk, miközben megismerkedtem Viktóriával, akivel reggel ötig mulattunk. Júniusban még egy születésnapon voltam, barátnőmnél, Annánál. A nyár folyamán a bajai Anyanyelvi Táborban is részt vettem. Kedves emlékem a kisvona-tozás. A gyönyörű táj megfogott engem, miközben meglátogattunk egy játszóteret is, ahol megismerkedtem egy lánnyal. A táborban egyébként a rózsaszín csoportba kerültem, ahol Tünde néni vezetett minket. Egyik nap még strandoltunk is, bevallom, akkor még nem tudtam úszni, de megtanultam. Az utolsó nap volt a kedvencem, még Figura Ede előadóművész előadását is megtekinthettük, vacsorára pedig halászlét ettünk. Utána két torta következett, amely a tábor tizenötödik évfordulójára készült. Ezután a zöld csapat Az elfeledett kincs nevű előadást játszotta, utána mi következ-tünk a Kiskakas gyémánt félkrajcárjával, majd a lila csapat egy királylányos történettel. Végül a kék egy Mátyás királyról szóló történetet adtak elő. Júliusban még Gomboson is fürdöttünk, ahol végre megtanultam úszni, igaz, nem tökéletesen. Láttunk ott egy homokvárra hasonlító, befejezetlen épületet. Ott kétfajta trópusi fagyaltot ettünk.

A nyár végén következett a szilági búcsú. Az idén százöt éves lett falunk-ban a Szent István-templom. Számomra az idei mise volt tizenegy évem alatt a legszebb. De a búcsúval járó ünnepséget sem lehetett kihagyni, mivel ez alkalommal az első dolog, amit vettem, az egy Párizst ábrázoló párna, amely azonnal megtetszett, hiszen aki ismer, tudja, hogy nagyon szeretem a párnákat. A cukorárus előtt találkoztam Henivel, akivel jól beszélgettem.

Most már elkezdődött az iskola, amit nagyon vártam. Mindennap még kissé izgulva indulok a suliba, hogy miért, azt legközelebb megírom.

Francia Henrietta, 5. osztály, József Attila iskola, Báckertes/Kupuszina

Legkedvesebb tárgyam

Az én kedvenc tárgyam egy jegesmedve, amelyet még óvodás korom végén kaptam, amikor kiosztották a csomagokat, és én kaptam a legnagyobb csomagot, és abban volt a maci.

Nem olyan nagy, de puha és fehér, mert jegesmedve. Nagyon szép, mert ha piszkos, kimossuk. Egyszer még kisebb voltam, akkor kivittem a mackó-mat a kertbe, mert anyukámék a földet művelték.

Elhatároztam, hogy a mackómat berakom a talicskába. Később elindul-tam a földre dolgozni. Közben apukámnak kellett a talicska, és odarakta a kerítésre, hogy a kutyák nehegy elvigyék, és szétszaggassák, mert a kutyáim nagyon szeretnek mindent széthordani. Amikor végeztünk, akkor apukám már nem volt itt, hanem el kellett mennie valahova. Kérdeztem az anyuká-mat, hogy nem látta-e a macimat. Ő azt mondta, hogy nem. Azt is mondta, hogy lehet, hogy apukám bevitte, mert látta, hogy használta a talicskát. Én azt hittem, hogy a kutyáim vitték el, ezért megnéztem azokat a helyeket, ahova a kutyáim járnak aludni meg játszani. De mégsem találtam. Akkor bementem a házba, mert nagyon szomorú voltam. Mikor bementem, akkor a házban is körülnéztem, hogy nincs-e ott, de nem volt szerencsém, mert ott sem volt. Amikor az apukám hazaért, már nagyon késő volt, ezért későn tudtam meg, hogy ő a falra rakta. Megnéztük, de nem volt ott. Apukám megtalálta a földön. Anyukám kimosta a macit, hogy másnap este tudjak már vele aludni. A jegesmedvém ott van mindig az ágyon. Néha nincs, mert kimosta anyukám, vagy a testvérem elvette, mert ő is szereti azt a macit. Remélem, a maci sorsa az lesz, hogy örökölheti a fiam, és ő is ilyen jól játszik vele, mint én.

Bence Kornél, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Történetek a dzsungelből

Miki, a majom

Élt egyszer a világon egy Miki nevű majom.

Miki egy Amerikában lévő dzsungelben élt. Volt neki egy barátja, Vili, az oroszlán. Vili húst és egyebeket evett, barátja, Miki azonban növényféléket. Együtt jártak a patakhoz inni és úszni. De egy gond volt, mert Miki élvezte a fára mászást, és Vili barátja pedig nem tudott fára mászni. Ezért egy nap elváltak útjaik, és többé nem voltak barátok.

Történt egyszer, hogy Vili nem jött haza a vadászatból. Nagyon aggódott érte Miki, a majom. Egy este Miki hangokat hallott. És ez a hang egy ember volt. Meglőtte Mikit az altató puská, és mire felébredt, egy vad rezervátum-ban találta magát. Látta, hogy Vili barátját viszik az oroszlánokhoz. Miki kitervelte, hogy a szellőzőn át kijut, és megmenti Vili barátját. Így is történt. Ők ketten oda mentek a rezervátum kapujához, ahol egy őr állt. Elterelték a figyelmét egy üvöltéssel, és kimenekültek.

Miki és Vili újra kibékültek, és újra barátok lettek. Újra együtt jártak inni és fürdeni. És még azóta is barátok.

Barna László, 4. osztály, Emlékkiskola, Zenta

A dzsungel világa – Papp Albert, 2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Miért kell vigyázni a környezetünkre?

Mindannyiunk közös feladata, felelőssége és kötelessége, hogy vigyázzuk és óvjuk a világot, amelyben élünk.

Csupán negyedik osztályos vagyok, de nagyon fontosnak tartom, hogy lehetőségeinkhez mérten tegyünk valamit környezetünk védelmében. Családunkban már évek óta lépésről lépésre haladunk a zöldebb jövő felé vezető úton. Hogyan?

– Otthon arra törekszünk, hogy minél kevesebb csomagolóanyagot használjunk.

– A háztartásban használt vegyszereket, tisztítószereket természetes anyagokkal (citrommal, ecettel, szódabikarbónával) helyettesítjük,

– Főzés során takarékoskodunk az energiával.

– A sütőolajat külön edényben tároljuk.

– Az elhasznált vízmennyiségre is odafigyelünk.

– A szelektív hulladékgyűjtés is a család egyik fontos zöld mottója.

– Odafigyelünk a vásárlásaink során a használt műanyagszatyrok helyet-tesítésére is. A műanyagszatyrokat vászonszatyrokra váltottuk.

Sorolhatnám még sokáig családom környezetbarát életfelfogását, de mégis az üzenetemet tartom a legfontosabbnak: „Óvjuk környezetünket, védjük egészségünket.”

Cinkler Leon, 4. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Gondolom, hogy máris méhkasra hasonlít az iskolátok, hiszen a két hónapnyi pihenés után annyi izgalmas kaland és történet „halmozódott” fel, hogy idő kell a feldolgozásukhoz. Az újratalálkozás mindig izgalmas és megnyugtató. Ilyenkor kiderül az is, hogy a sok felejthetetlen élmény közül mely igazán jelentős, mert azt érdemes írásban is megörökíteni. És ha ez megtörténik, remény van arra, hogy a munkátok és a szép emlékeitek a Rügyfakadásban is megjelenjenek.

Nem tétlenkedünk addig sem, amíg nem lendülünk mindannyian bele a tanév dikálta kerékvágásba! Mai válogatásunkat is igyekeztünk műfajilag változatosan alakítani, és tekintettel voltunk arra is, hogy minél több helyesből kerüljenek fogalmazások az oldalainkra. Szemezgetek belőle!

Számítunk rátok, nemcsak fogalmazásaitokra, hanem képzőművészeti alkotásaitokra is!

Nagy Magdolna

Nem mindenki az, aminek látszik

Eddigi életem legtanulságosabb történetét szeretném elmesélni. Jó néhány hónappal ezelőtt, a nyár végén történt, amikor is egyedül maradtam otthon.

Szüleimnek elintézni valójuk akadt Topolyán, de mivel tudtam, hogy nem maradnak sokáig, és unalmas is lenne az autóban várnom rájuk, megkértem őket, ne kelljen velük menni. Némi unszolás után bele is egyeztek. A késő nyári napsütést élveztem udvarunkon kutyáim társaságában, amikor egy ismeretlen autó állt meg a házunk előtt. Egy nagyon csinos, középkorú hölgy szállt ki a kocsiból, és egyenesen a kapu felé tartott. Barátságosan köszöntött, és kérdezte, itthon vannak-e a szüleim. Mivel igen kedves volt, és közvetlenül viselkedett, nem gondolván semmi rosszra, mondtam, hogy magam vagyok itthon, és kérdeztem, miben segíthetek. A mosdót szeretne volna használni, mert a kocsiban, vezetés közben magára öntötte az üdítőjét. Mindezt olyan közvetlenül és barátságosan mesélte, mintha ezer éve ismernénk egymást. A bejáratához kísértem, megmutattam a folyosó végén a fürdőszobát, és elmentem tiszta törülközőért. Míg a szekrényt túrtam törülközőért, érdekes hangokra lettem figyelmes. Visszaindultam a fürdő felé, de a hölgyet már a nappaliban találtam, amint épp a fiókokat kutatja. Egy pillanatra megtorpantam, de rögtön magamhoz is tértem, és erőteljes hangon, miközben azért egész testemben remegtem, megkértem, azonnal hagyja el a házunkat. Cinikusan rám nézett, és elmosolyogta magát, mintha azt akarná mondani, gyere és dobj ki. De ekkor ajtócsapódás hallatszott, és tudtuk mind a ketten, hogy itt ért véget a mi kis történetünk. Neki nem túl szerencsésen, mert nem sikerült az, amire számított, és épp csak megúsza a rendőrséget, nekem viszont hatalmas kő esett le a szívemről.

Hatalmas leckét kaptam az élettől, és a saját bőrömmön tanultam meg, hogy ne higgyek a látszatnak, nem mindenki az, akinek és aminek mutatja magát. Sokat kell még tanulnom, gyakorolnom ahhoz, hogy minél kevesebb csalódás érjen a jövőben.

Kelemen Blanka, 6. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Az apukám

Az apámat Pasality Róbertnek hívják. 189 centiméter magas. Barna szeme van, és nincs haja. Apukámmal szoktunk focizni a számítógépen és élőben is. Szokott segíteni a házi feladatban. Kedves, okos és jószívű. A kedvenc étele a töltött palacsinta, a kolbász, a paprikás és még sok más. Apám jó tanuló volt, és a kedvenc tantárgya a matematika volt. Látszik, hogy kitől mit örökölt! Ő futóversenyben is mindig jó volt.

Pasality Armand, 4. osztály, Kis Ferenc iskola, Bácsgyulafalva

Kétszázharminc éve a Bacsér partján

Nagy árvizek pusztítottak 1772-ben és 1774-ben a magyarországi Kisújszállás területén, sőt az árvizek után újjáépített Mírhó gátat 1776-ban lebontották, és a Tisza vizei az ezt követő években a nagykunsági városokat – köztük Kisújszállás határának nagy részét is – elborították, így embert és állatot egyaránt érintő éhínség alakult ki. Az embereknek messze vidékeken kellett kaszálót, legelőt bérelniük.

II. József türelmi rendeletének köszönhetően a kilátástalanságból lehetőség nyílt a jobb élet reményében a bácskai pusztákra települni.

1786. április 12-én összesen 206 család, 1054 lélek hagyta el szülőhelyét, Kisújszállást, a kiköltözők több mint két hét alatt tették meg a közel 200 km-es utat – ki gyalog, ki szekéren.

Nehéz küzdelmet éltek át őseink. Mekkora megpróbáltatást jelenthetett nekik egy ismeretlen helyen, teljesen új életet kezdeni? Új házat és új otthont kellett építeniük.

A történelem 230 év alatt sokszor változott, és nem mindig előnyünkre. De hitünket és az összetartozás érzését nem tudta feledtetni az idő. Valószínűleg a közös nehézségek összekovacsolták őket, és egymást segítve haladtak, boldogultak. A siker bátorította őket.

Ahogy épült-szépült Pacsér, úgy nőtt lakosságának száma. Érezték, hogy Isten áldását adta rájuk. Megsegítette őket. Nem volt hiábavaló a sok küzdelem és a kirtartás. De gyökereiket sem felejtették el sosem.

Az idő múlásával újabb megpróbáltatások következtek. Háborúk sújtották ezt a vidéket is. Egy szörnyű döntés miatt országhatár került Kisújszállás és Pacsér közé. De csak földrajzilag. Mert valóságban azóta sem feledkeztek meg egymásról. Ma is élő kapcsolat van az iskolák, önkormányzatok és egyházak szervezésében sok-sok ember között. Milyen igaz, hogy „... egy nép egységes marad akkor is, ha szétszórják országhatárok...” – ahogy Szerb Antal is mondta.

Szeretem a falumat. Békés, csendes, szép környezet, ahol élünk. Szeretni tanítanak itt, egymást megbecsülni – még akkor is, ha különbözőek vagyunk. Ez az a drága kincs, amit magunkkal hoztak őseink, és tovább adták nemzedékről nemzedékre. A mi feladatunk az, hogy mi is tovább adjuk, hogy ne feledjük a múltunkat, a hovatartozásunkat, a gyökereinket.

„...Csak a gyökér kirtartson!

Még ma is hallom – motyogott öregapám.

Nem lesz baj, gyerekek!

Tavasszal terem az ág újat

Ág is nő a letépett helyére,

De ha a gyökér nem bírná tovább,

A diófának, kisunokám, vége.

Most is szél tépi, rázza,

De állja a vihart Árpád vezér

Ezeréves diófája.

(Alföldi Géza: Csak a gyökér kirtartson)

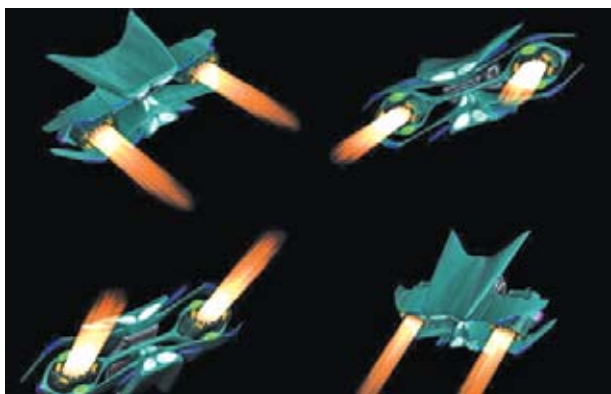
Bízom benne, hogy sok szép pillanata lehet még a közös ősöktől származó késői utódoknak Pacséron és Kisújszálláson.

Csányi Ágnes, 7. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Feledhetetlen nyári élményem – Varga Péter, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Robotok a jövőbeni háborúkban?

Mi történne, ha olyan intelligens aknákat telepítene a hadsereg, melyeket önműködő víz alatti járművek védnek? Automata gépek biztosítanák, hogy a robbanószerkezetek csak akkor aktiválódnak, ha ellenséges hajók közelednek feléjük... – egy valóságos tanulmány készült arra a témára, hogy hogyan lehet bevetni a robotokat a jövőbeni háborúkban.

Számtalan ötlet született, az elmékedés célja pedig az volt, hogy bemutassák, milyen hatással lesz a harcászatra a mesterséges intelligencia.

Eszerint a széleskörű automatizálás a fegyverek megjelenését és használatát is meg fogja újítani, a háború szabályait pedig teljesen átírhatja. A jövő harcterein olyan önálló rendszerekre lesz szükség, melyek képesek maguktól tervezni, valamint a világról, önmagukról és az adott helyzetről alkotott véleményük alapján alkalmasak a kulcsfontosságú döntések meghozatalához.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy csak idő kérdése, hogy a harctereken kizárólag robotok küzdjenek egymással. Az aknamező csak egy, a tanulmányban szereplő 28 autonóm rendszer ötlete közül. A gépekkel vívott háborúktól évtizedekre lehetünk, hiszen még számtalan etikai, politikai, gazdasági és technológiai akadály áll a megvalósítás előtt. Ettől függetlenül a hadiipar robotokkal foglalkozó ága meglehetősen gyorsan fejlődik, az Egyesült Államok mellett Oroszországban és Kínában is rengeteg forrással támogatják a terület kutatását. (Popular Science)

CSILLAGÁSZAT

Ősi kőületeket fényképez a Marson a Curiosity

A NASA Curiosity marsjárója jelenleg a Sharp-hegy környékén kutatgat. Ennek során több színes fotót is készített, amelyet a napokban hoztak nyilvánosságra a szakemberek. A felvételek szeptember 8-án készültek a Gale-kráter közepén található Sharp-hegy alacsonyabban fekvő részén, az úgynevezett Murray Buttes régióban. A hegyet még az 1970-es években fedezték fel a tudósok. Réteges felépítésű, magassága meghaladja az 5 kilométert, és nagyjából 2 milliárd évvel ezelőtt keletkezett. A fúrások befejeztével a rover a hegy magasabb részeit is meglátogatja, valamint a készített fotókból egy monumentális panorámaképet is összeállítanak a szakemberek. (origo.hu)

Fotó: NASA

VIDEOJÁTÉKOK

Érkezik a FIFA 17

Az Electronic Arts idén sem hagy minket focis videojáték nélkül, és a FIFA 17 ugyan csak szeptember 29-én válik elérhetővé a játékosok számára, de már a héten érkezik a demó, amiben bőséges ízelítőt kapunk a hónap végén érkező végleges programból.

A FIFA-játékokat évek óta kiadó Electronic Arts a hivatalos blogján jelentette be, hogy a FIFA 17 kipróbálható verziója egyaránt elérhető lesz PC-re, Xbox One és 360-ra, továbbá PlayStation 4-re és 3-ra.

A demóban a végleges játék jó pár funkciója elérhető lesz, például az új, The Journey névre hallgató karrier mód egy része, amely-

ben a Premier League egyik feltörekvő sztárjának, Alex Hunternek a pályafutását egyengethetjük, egyelőre egyetlen klub, a Manchester United keretein belül. Ezen felül kapunk némi ízelítőt a gyorsmeccseket biztosító Kick-Off módból is, amelyben megtapasztalhatjuk, hogy miképp gondolkodnak és mozognak a játékosok, hogyan viselkednek éles helyzetekben, miképp lehet előhozni belőlük a leglátványosabb cseleket és lövéseket. A FIFA 17-ben visszatérnek a meccsek betöltése alatt jelentkező Skill Games névre hallgató minijátékok is, és ezek közül négy egyjátékos, és három vadonatúj többjátékos változatot kipróbálható lesz a demóban is.

A Kick-Off meccsek során összesen tizenkét csapat (Manchester United, Manchester City, Chelsea, Real Madrid, Juventus, Inter, Paris Saint-Germain, Olympique Lyonnais, Seattle Sounders, Bayern, München, Tigres U.A.N.L., Gamba Osaka) játékosaival léphetünk pályára, méghozzá olyan stadionokban, mint a Century-Link, a Stamford Bridge vagy a Suita City Football Stadium.

A FIFA 17 szeptember 29-én jelenik meg PC-re, Xbox One-ra és 360-ra, illetve PlayStation 4-re és 3-ra, továbbá készül belőle mobilverzió is, Andoridra és iOS-re egyaránt.

Felgyógyul a Nagy-korallzátony?

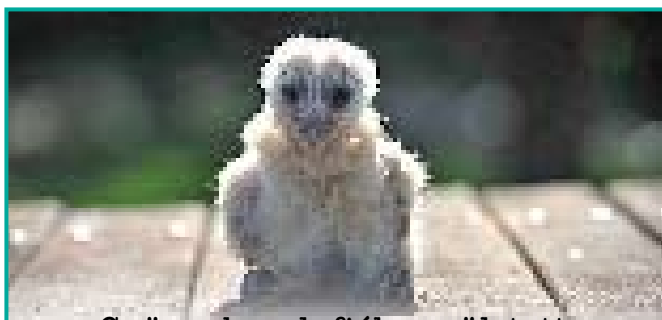

A Nagy Ausztrál Korallzátony részlete. Az emelkedő hőmérséklet miatt a tengervíz is melegebbé válik, ami a korallak „kifehéredésével”, azaz pusztulásával jár együtt

Szinte teljesen felépült a valaha tapasztalt legpusztítóbb korallfehéredésből az ausztráliai Nagy-korallzátony egyik legnépszerűbb területe, az Agincourt-zátony – állítják a szakemberek, noha októberre tervezik a változások alapos vizsgálatát, az élőlények túlélési arányának megállapítását.

Nincs kizárva, hogy változó lehet a korallak gyógyulásának mértéke, ez jórészt attól függ, hogy egy-egy helyet mekkora terhelés ért. A legjobban alkalmazkodó korallzátonyokon ideális körülmények között a kifehéredett korallak hetek, hónapok alatt visszanyerhetik színüket, ha a víz hőmérséklete ismét normalizálódik. Ugyanakkor, ha hosszú időn át rossz a vízminőség, vagy más károsító tényezők jelentkeznek, nem valószínű az ilyen gyors felgyógyulás.

A korallfehéredés a beteg korallzátonyok jellegzetes vonása: amikor a tengervíz túlságosan felmelegszik, a korallokban élő, azok színét adó algák kilökődnek, és csak a fehéres színű mészváz marad utánuk. Ha a folyamat hosszan tart, a korallok elpusztulnak, ami súlyos csapást jelent a korallzátonyok körül élő halakra és közvetve az emberekre is.

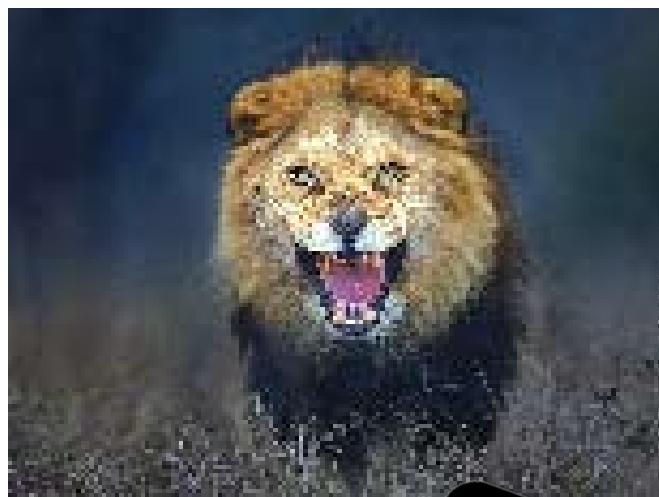
Gyöngybagolyfióka született a Hortobágyi Madárparkban

Néhány hete bújtt ki a tojásból a Hortobágyi Madárparkban egy gyöngybagolyfióka, akit gondozói csak Ördögfiókanak becéznek. A kis bagoly világra jövele egy kisebb csodával ért fel a parkban, ahol főként tartósan sérült madarak találhatók, melyek gázolás vagy éppen áramütés következtében válnak repülésképtelenné. A most költött gyöngybagoly pár is ilyen, három éve vannak a madárparkban.

A gyöngybagoly (Tyto alba) fokozottan védett madár, nagyjából 800 párra teszik a magyarországi populációját. Állománycsökkenésének oka a költőhelyek fogyása (alkalmas épületek lezárása, az élőhelykonkurens nyestek terjedése), a táplálkozóterületek beszűkülése, az urbanizációs hatások okozta pusztulás (rágcsálóirtó szer miatti mérgezések, pusztulás a közutakon és vezetékek oszlopain, közvetlen emberi pusztítás).

Szemben az oroszlánnal

Akár halálos is lehetett volna Atif Saeed, a pakisztáni természetfotós találkozása ezzel az oroszlánnal. Csak pár másodpercen múlt az élete, de szerencsére reflexei jól működtek. Egy Lahore közeli szafariban akart közeli képeket készíteni egy hím oroszlánról, amely annyira feldühödött a területére érkező, fényképezőgéppel kattogó betolakodó miatt, hogy támadásba is lendült. „Csupán pár centire álltam a kocsiától, így mikor az oroszlán megindult, még időben elugorhattam előle” – meséli Saeed. – Úgy vicsgorgott rám, mintha a prédája lennék. Akkor még csak lelkendeztem, hogy sikerül jó képet készítenem róla, de így visszagondolva nem valószínű, hogy még egyszer kockára tenném az életemet.” (origo.hu)

Tudod-e?

- ⇒ A jegesmedve fekete orrát már messziről jól lehet látni, ám amikor a medve vadászik, ezt a mancsával eltakarja.
- ⇒ A zsákmány elejtése után a tigris mindig az állat hátsó részén kezdi a lakmározást.
- ⇒ A ragadozók közül melyik állatnak a legerősebb az állkapcsa? Óriáspanda.
- ⇒ A rókáknak nemcsak az orrukon van „bajszuk”. A lábukon is található, amely a tájékozódásban segít nekik.
- ⇒ A koala sohasem iszik. A nedvességet az eukaliptusz leveleiből nyeri.
- ⇒ A zsiráfnek is csak 7 nyakcsigolyája van, mint az embernek.
- ⇒ A szurikáták kibírják az emberre veszélyes skorpió- és kígyómarásokat.
- ⇒ A sarki róka csak -70 foknál kezd fájni.
- ⇒ A nilusi krokodilok nemét a hőmérséklet határozza meg: 30 fok alatt csak nőstények születnek.
- ⇒ A polip távoli rokona a közönséges kerti csigának.
- ⇒ Az elefánt az egyetlen állat, amelyik nem tud ugrani.
- ⇒ Az alma a rózsák családjába tartozik.
- ⇒ A Földön élő összes hangyfajaj együttes tömege körülbelül ugyanannyi, mint az összes ember tömege.
- ⇒ Csak két állat van, amely a fejének elfordítása nélkül is látja, mi van a háta mögött: a nyúl és a papagáj.
- ⇒ A macskák vizelete foszforeszkál a sötétben.

Fortélyos Tódor

Petreszelyem-ligeten innen, Zeller-közön túl, Varázserdőtől kicsit messzebb, ott, ahol a kurta farkú malac már nem túr, no, ott élt Tódor mester.

Varrodája messzi földön híres volt. Nála készültek a legpuhább selymekből, a legszebb kelmékből a ruhák. Aki valamicskét is adott magára, az nála varratott. Ha valakinek elvásott valamije, azt sem utasította el, hanem megstoppolta, összeillesztette. Gyakran emlegették úgy, hogy ő a ruhák doktora. Tódor mester szabóműhelyén ez a táblácska fityegett:

Jöjjön ide izibe,
doktor Tódor műhelyibe!
Nincsen bábra ruhája?
Tódor mester megvarrja.
Kilyukadt a kabátja?
Tódor mester megoldja!

Segített a szegényeknek is, hisz egykoron ő is pénztelen volt. A szorgalmának, kitartásának köszönhetette, hogy szép műhelye lett, majd egyre több munkája. Eleinte csak fércelt, stoppolt, a lyukasból szinte újat varázsolt. Aztán később megrendelésekre is készített. Mind többen fordultak hozzá, hogy varrjon nekik ezt, meg azt. Így lett a szabászata egyre ismertebb. Jöttek is külföldről: Tündérek, manók, királyok és grófok.

Meghallotta ezt Hepirendusz, a gonosz varázsló. Ő volt a Varázslók Tanácsának elnöke. Belenézett varázsgömbjébe, és látta a szebbnél szebb ruhákat, a csodás kalapokat, a bársony cipőket. Tudta, hogy a legújabb mágustalálkozóra csakis innen fog rendelni magának. Egy kis zacskóba mérges csápfüvet tett, hogy ezzel színezzék majd különleges lilára a köpenyét. Nyakába akasztotta a sárkányfogból készített nyakláncát, mert enélkül soha nem kelt útra. Varangydudvából főzött magának frissítőt. Ivott belőle, majd a fürdővizébe csepegtetett tizenhárom cseppet, és abban megmártózott. Ettől szinte megfiatalodott. Belefűjt büvös sípjába. Erre a jelre ott termett Szisszeri, a sárkány. Hepirendusz, hogy kedvében járjon, kikeverte a kedvenc koktéliját. Ez sárkánygyümölcsből

és naníviából készült turmix volt. Szisszeri, ha ezt megitta, úgy repült tőle, mint a gondolat. Miután ezt a finomságot felhörpintette, így szólt:

– Kedves mágus, merre szálljunk?

Hepirendusz elmondta az úticélját. A hátára ült, s már repültek, a szélnél sebesebben. Mikor meglátták a Varázserdőt, tudták, hogy hamarosan megérkeznek. Szisszeri, pont Tódor mester műhelye előtt tette le.

Bekopogott, majd benyitott az ajtón.

– Szemfényvesztős szép napot, uram! Hallottam, és varázsgömbömben láttam is, micso-da remek holmikát kreál. Azért reppentem ide, hogy a mágusgyűlésre már a legújabb öltözetemben menjek. Önt az a megtiszteltetés érte, hogy megvarrhatja nekem, a híres és neves Hepirendusznak, a Varázslók Tanácsának elnökének az ünnepi gúnyját.

Tódor mester meglepődött ugyan, de hát a kuncsaft az kuncsaft, így udvariasan ezt válaszolta:

– Köszönöm a megtisztelő bizalmát. Van valami elképzelése?

Hepirendusz elővette a mérges csápfüvet rejtő zsákocskát. Elmagyarázta, milyen színe, szabása legyen. Hol legyen fodor, hol legyen dudor, hol legyen rejtett zseb, hol legyen kivágva, hol legyen levágva. Tódor csak fülelt, csak pillogott, közben fűzetébe írogatott.

– Rendben. Egy hét múlva jöjjön vissza.

Tódor mester nekilátott a kelme festésének, majd a szabásának. Nem volt könnyű dolga. De hát nem olyan fából faragták, hogy meghátráljon! Késő estig dolgozott, mire elérkezett a próba napja, a ruha össze volt fércelve.

Hepirendusz, mikor magára öltötte, illegett-billegett a tükör előtt, és sorolta, mit még hogyan és miképpen szeretne.

– Javítsa ki kérem! – szólt gögösen. Én nem egészen ezt kértem! Egy hét múlva ismét itt leszek!

Mit volt mit tenni, Tódor nekiveselkedett újra. Kicsit átszabta, kicsit behúzta, kicsit felvarr-

ta. Elégedetten szemlélte a keze alól kikerült remeket.

Hepirendusz azonban a próba során újabb kifogásokat talált. És ez így ment egy hónapon keresztül.

Tódor mester szó nélkül mindig újra szabta, varrta. Mivel már elege volt a vevő pökken-diségéből, kieszelt egy tervet. Három napig éjjel-nappal dolgozott. Elégedetten szemlélte a munkáját. Összedörzsölte tenyerét, mert tudta, hogy megfizet ennek a felfuvalkodott „bűvész-művésznek”. A ruhába belecsempészett egy kis tűztövis, szőrösrutát, no meg egy kis csalánt. Ettől majd vakarózhat, amikor megjelenik a gyűlésen! Ezt úgy rejtette bele, hogy nem egyből okoz viszketést, csak a felvétel után tíz perccel.

Amikor megérkezett Hepirendusz, és felvette a ruhát, végre elégedett volt. Már épp indulni akart, amikor Tódor megkérdezte:

– És a fizettségem?

– Fizettség! Te kontár! Ilyen sokáig varrtad?

Mit gondolsz? Ez a béred!

Azzal varázspálcájával a mester hátára suhintott.

– Örülj, hogy nem változtatlak békává vagy kecskévé vagy kecskebékává! – azzal hahotázva felpattant Szisszeri hátára, és huss! Elrepült.

Tódor mesternek bár sajgott a háta, de azért vigyor ült ki az arcára. „No, lesz némi kellemetlensége a gyűlésen!” – somolygott magában.

Olvasta a Tündér Hírmondóban, hogy a híres gyűlést a Tündér Tévé is közvetíti. Elérkezett a nagy nap. Tódor mester minden munkáját félretette, csak hogy láthassa a Tündér híradót. Közvetítették a botrányosra sikeredett mágustalálkozót is. Az elején, amikor bevonult Hepirendusz, mindenki szájátva bámulta gyönyörű lila palástját, sipkáját és topánját. Pár perc elteltével azonban rángatni kezdte a vállát, majd vicces mozdulatokat tett. Aztán már amikor nem bírta tovább a viszketést, előkapta a varázspálcáját, és azzal kezdte vakarni a hátát, nyakát, orrát, vállát. A varázslók először meghökkenve nézték, majd harsányan nevetni kezdtek. Hepirendusz öklét rázva futott ki a teremből. A Tündér Tévé riportere sem bírta ki nevetés nélkül. Így fejezte be a közvetítést:

– A Mágusok Szövetsége elnézést kér az incidensért. Hepirenduszt kizárták botrányos viselkedéséért.

Tódor mester elégetten indult vissza dolgozni. Remélte, hogy a gögös varázsló okult az esetből. Küldött neki egy táviratot:

Elnézést a tréfiáért,

kellemetlen mókáért.

Hepirendusz, tanulj meg,

más munkáját becsüld meg!

Hepirendusz, amikor elolvasta, elszégyellte magát. Szisszeri hátára pattant, azóta senki sem tudja, hova, merre tűnt szegényében.

Megtanulta Hepirendusz,
nem ért ennyit ez a cirkusz.

Gögössége bajba vitte,

rájött, hogy ne legyen hetyke!

Mark Twain

Tom Sawyer kalandjai

(Részlet)

I. FEJEZET

– Tom!

Semmi válasz.

– Tom!

Semmi válasz.

– Kíváncsi vagyok, hol csatangol ez a gyerek! Hé, Tom!

Az idős hölgy letolta orrán a szemüvegét, és elnézett fölötte, körös-körül a szobában; aztán visszatolta, és alatta nézett körül. Ritkán vagy tán sohasem nézett át rajta egyenesen olyan jelentéktelen valami miatt, mint egy kisfiú. Ez a szemüveg dísz tárgy volt, szíve büszkesége, az „előkelőség” érdekében, nem szükségből készült; két tűzhelykarikán keresztül éppen olyan jól látott volna. Pillanatig zavarodottan állt, aztán nem túl hangosan, csak éppen hogy a bútorok hallhassák, azt mondta:

– Csak kapjam a kezembe...

Nem fejezte be, lehajolt, az ágy alá böködött a sóprúvel, nagyokat szusszant, hogy a bökések annál hatásosabbak legyenek. De csak a macskát riasztotta föl.

– Ilyen kölyök még nem volt a világon!

Kiállt a nyitott ajtóba, és szétnézett a paradicsomok és articsókák közt, amelyek a keret jelentették. Tomnak se híre, se pora. Főlemelte hangját, hogy messzebbre is hallhassák, és elkiáltotta magát:

– Hé-é-é, Tom!

Halk nesz hallatszott a háta mögött, és ahogy hirtelen megfordult, éppen hogy el tudta kapni egy kölyök gallérját, amint el akart iszkolni.

– Na, ugye! Mindjárt gondolhattam volna a kamrára. Mit kerestél ott?

– Semmit!

– Semmit! Nézd csak meg a kezedet meg a szádát. Mi ragad rajta?

– Én nem tudom, néni.

– De én tudom! Lekvár, az bizony. Hát nem százszor megmondtam, hogy nyughass attól a lekvártól, különben megnyúzlak. Add csak ide azt a pálcát.

A pálca a levegőbe emelkedett. Elkerülhetetlennek látszott a végzet.

– Szent Isten! Nézz csak hátra, néni!

Az idős hölgy megpördült a sarkán, ijedtében összehúzta szoknyáját, a kölyök pedig egy pillanat alatt elszaladt, fölkapaszkodott a magas palánkra, és eltűnt mögötte. Polly néni egy pillanatig meghökkenve állt, aztán elnevette magát:

– Ördög vigye ezt a gyereket! Hát soha nem tanult meg semmit? Hányszor ugratott már be ugyanígy, és mégse tudok rá vigyázni. Úgy látszik, mégiscsak igaz, hogy mentül öregebb valaki, annál kevesebb az esze. nemhiába mondják: vén kutya nem tanul már újat. No, és nincs két nap egymás után, hogy ugyanúgy jártna a bolondját velem; hogy is tudhatnám, mit forral? Mintha pontosan tudná, meddig élhet vissza a türelmemmel, és azt is tudja, hogy ha egy szempillantásra kizökkent vagy megnevetett, vége az egészségnek, nem vagyok képes megverni. Isten látja lelkem, nem teljesítem kötelességem evvel a

gyerekkel szemben. Ha pihen a pálcá, elkanászodik a tanítvány, mondják. Bűn ez, tudom én jól, s mindketten megszenvedünk majd érte. Mindig huncutságon jár az esze, de istenem, mégiscsak szegény elhalt nővérem gyereke szegényke, nincs szívem hozzá, úgy istenigazában elnadrágozni. Valahányszor eleresztem, furdal a lelkiismeret; de valahányszor kihúzza tőlem a lutrit, öreg szívem vallja kárát. Bizony, bizony, akit anya szült, annak meg vannak számlálva napjai, és rögesek az ő útjai, mint az írás mondja, és azt hiszem, úgy is van ez. Ma dél után biztosan felé se megy az iskolának, holnap muszáj lesz munkára fognom, hogy megbüntessem. Keserves dolog szombaton dolgoztatni, mikor a többi fiú mind szabad, de a munkát jobban utálja, mint bármi más, és hát teljesítenem kell vele szemben kötelességemet, különben én leszek az oka, ha rossz útra téved.

Tom csakugyan felé se ment az iskolának, és igen jól érezte magát. Későn jött meg, de még épp idejében, hogy vacsora előtt segítsen Jimnek, a kis néger fiúnak a másnapi fát felválni és gyújtóst hasogatni – vagyis inkább idejében érkezett, hogy elmesélje kalandjait Jimnek, amíg Jim elvégezte a munka háromnegyed részét. Tom öccse (azaz inkább féltestvére), Sid, már elvégezte a maga dolgát, összeszedte a forgácsot. Sid csöndes fiú volt, nem járt kalandos, zavaros utakon. Míg Tom vacsorázott, és alkalmilag elcsórt egy kockacukrot, Polly néni mély és csalafinta kérdéseket intézett hozzá – szerette volna beismerni a vallomásra kényszeríteni. Mint a hozzá hasonló jótét lelkek általában, azzal tetszelgett magának, hogy burkolt és rejtélyes diplomáciai képesség lappang benne, és legátlatzóbb csapdáiért is azt hitte, hogy azok a mélységes diplomáciai ravaszság remekei.

– Tom, nem volt nagyon meleg az iskolában?

– De igen.

– Túlságosan meleg volt, nem?

– De igen.

– Nem kerekedett kedved fürödni menni, Tom?

Valami átvillant Tomon – a sanda gyanú árnyéka. Kutatva nézett Polly néni szemébe, de az semmit sem árult el. Ezért azt mondta:

– Ne-em – igazán nem volt kedvem.

Az öreg hölgy megtapogatta Tom ingét.

– Nem is vagy nagyon kimelegedve.

Büszke volt rá, hogy most megállapította: a fiúnak száraz az inge, és senki nem is sejtette, hogy mi a szándéka. De Tom tudta már, hogy honnan fúj a szél. Ezért megelőzte a következő sakkhúzást.

– Vízet húztunk egymás fejére – az enyém is egész nedves még, nézd csak!

Polly néni bántotta, hogy elmulasztotta ennek a fontos ténykörülménynek a megállapítását, és így a cselvetés nem sikerült, azonban új ötlete támadt:

– Tudom, ha vizet húztál a fejedre, csak nem fejtetted le a gallért, amit az ingre varrtam, mi? Gombold ki a kabátodat!

Minden aggodalom eltűnt Tom arcáról. Kinyitotta a kabátját. A gallér erősen oda volt varrva.

– Adta kölyke. No, csak tűnj el innét. Biztos voltam benne, hogy iskolát kerültél, és fűrödtél. De most megbocsátok. Néha jobb vagy, mint amilyenek általában látszol.

Polly néni félig sajnálta, hogy éleselméjűsége így csődöt mondott, félig pedig örült, hogy Tom egyszerűen ilyen engedelmes lett.

De Sidney megszólalt:

– Ejnye, mintha úgy emlékeznék, hogy fehér cérnával varrtad föl azt a gallért, most pedig feketével van odavarrva.

– Persze hogy fehérrel varrtam meg, Tom!

De Tom nem várta ki a végét. Amint kiugrott az ajtón, még hátraszólt:

– Sidy, ezért megkapod a magadét!

Biztonságba kerülve, Tom megvizsgálta a két hatalmas, kabátja hajtókájába tűzött, cérnával körütekert tűt, az egyik fehérrel, a másik feketével volt befűzve.

„Soha nem vette volna észre, ha Sidy nem szól – tűnődött. – Az ördög vigye el, a néni mindig cserélgeti, egyszer fehérrel varr, egyszer feketével. Igazán megmaradhatna valamelyiknél – magam is eltévesztettem már. De Sid is megemlegeti, amit azért kap, vagy egyszerűen leharapom a fejem!”

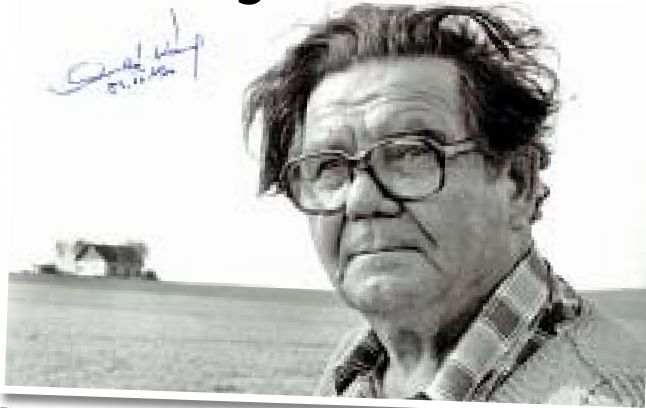
Kedves Olvasó Tanulók!

Egy világirodalmi klasszikus, Mark Twain (1835–1910) Tom Sawyer kalandjai (1876) című regényéből olvashattok ma részletet a Gyöngyhalászban. Több mint száz éve íródott, jelent meg, és vált örök időkre az egyik legjelentősebb ifjúsági regénnyé a világon. Az a legenda járja róla, hogy volt időszak, amikor betiltották az iskolákban. Nem volt szabad olvasniuk a diákoknak az Amerika déli tartományaiban, még a rabszolga-felszabadítás, azaz a polgárháború előtt játszódó történetet. Hogy miért? Mert a főszereplő Tom, a vásott kölyök, igen sok borsot tör az elavult nevelési módszerek képviselőinek orra alá, neveltségét teszi a korabeli elveket, de mindenekelőtt kigúnyolja az idejét múlt, működésképtelenné vált, hazug, hamis, álnok iskolarendszert és tanárait. Meg is érdemlik. Mindenkor. Minden korban.

Jó szórakozást!

Bence Erika

Andruskó Károly festő- és grafikusművész

Hosszú pályafutása során több ezer alkotás került ki a keze alól

Megpróbáljuk „letárba venni” mi mindent hagyott maga után az 1915-ben született Andruskó Károly, aki Zentához, szülővárosához rendkívül ragaszkodott egészen haláláig, 2008-ig. A grafika, az ex libris, a miniatűr könyv világhírű mestere és művésze, az akvarell, az olajkép értő mestere csaknem 4500 ex librist, 9000 kis- és nagygrafikát, 3030 olajfestményt, 500 akvarellt, 220 minikönyvet, 150 metszetalbumot hagyott maga után, és ez nyilván nem minden, mégis ez lenne Andruskó Károly festő- és grafikusművész pályája számokban kifejezve. Ezenkívül 400 önálló kiállítása volt, és mintegy 7000 közös tárlaton vett részt.

Így néz ki egy ex libris, melyet a könyvgyűjtők kifejezetten kedvelnek

A zentai művész alkotásait őrzi az amerikai Magyar Folklor Múzeum, a budapesti Országos Széchényi Könyvtár, valamint a zentai Városháza Andruskó-terme is. Európa minden nagyobb gyűjtője készítetett vele ex librist gyűjteménye számára. De az ázsiai országokban is ugyanúgy jelen van, mint az európai, az amerikai vagy az anyaországi és az itthoni tájon.

Kevés szeglete van a világnak, ahol ne hallottak volna a 93 évet élt Andruskó Károlyról, vagy ahova ne jutott volna el egy-egy metszete, ex librise, minikönyve...

N-a

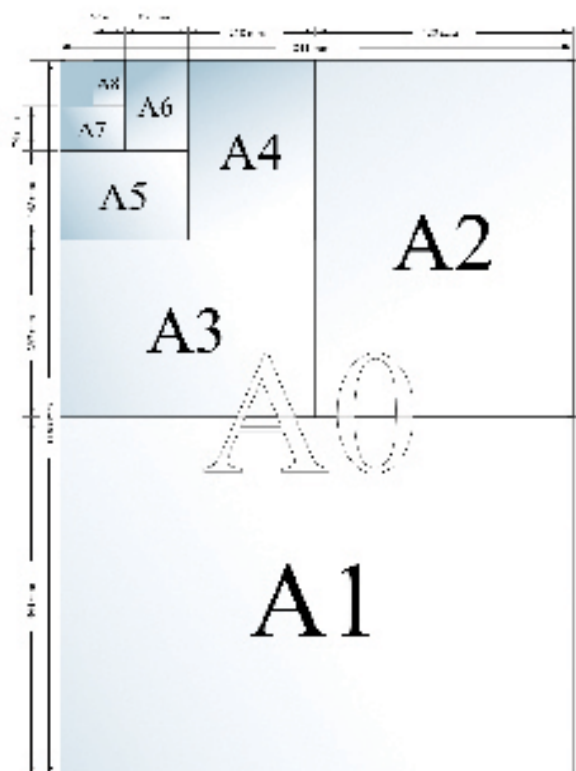
Andruskó Károly rendkívül vonzódott szülővárosához, Zentához

Papírméretetek és felhasználásuk

A világ legtöbb helyén (kivéve Amerika és Kanada) használt szabványosított papírméretet ISO 216-nak hívják. A szabvány méret előnye az, hogy az eredeti ívet akárhányszor is hajtják félbe, az megőrzí oldalainak eredeti arányát. Nézzétek jól meg a mellékletet!

Mit kell még tudni a mindennap használatos papírról?

Például azt, hogy a papírokat vastagságuk és sűrűségük alapján több csoportba osztjuk: papírra, kartonra és lemezre.

Vagy azt, hogy szerzte a világban, ahol a metrikus rendszer van érvényben, a papír tömegét gramm per négyzetméterben fejezik ki (g/m^2). Ezt a mennyiséget magyarul *négyzetmétertömegnek* nevezik (angol és francia szóval *grammage*, ISO 536). A szokásos irodai papír négyzetmétertömege $80 g/m^2$, egy szokásos A4-es lap ($1/16 m^2$) tömege tehát 5 g.

Milyen méretűek a gyakran használt nyomdai termékek? Nézd meg a következő táblázatot!

Szabvány	Felhasználási terület
A3	Újságok (hajtott formában), plakátok nyomtatása
A4	Levélpapírok, formanyomtatványok, tájékoztatók készítése
LA/4 (F5)	Meghívók, üdvözlőlapok készítése
A5	Szórólapok, tájékoztatók készítése
A6	Képeslapok, meghívók, üdvözlőlapok nyomtatása
A7	Szórólapok, terméktájékoztatók nyomtatása
Névjegykártya	Névjegykártyák (magyar, német szabvány) nyomtatása

A csernobili atomkatasztrófa története

Ukrajna az elmúlt években ismét az érdeklődés középpontjába került, elsősorban a Krím körüli események miatt. Legutóbb 1986-ban figyelt rá a világ, szintén egy nagyon kellemetlen esemény miatt. Az akkor még a Szovjetunióhoz tartozó állam, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság a világtörténelem egyik legnagyobb katasztrófájának, a csernobili atomkatasztrófa helyszíne volt. Az emberi áldozatok és az anyagi kár, valamint a káros sugárzás ára felbecsülhetetlen a mai napig.

1986. április 26-án valami történt Csernobilben, senki sem tudja, pontosan hogyan történt az atomkatasztrófa, de az biztos, hogy megváltoztatta a világot.

Minden ugyanúgy kezdődött, mint bármely másik nap. Senki nem is sejtette, milyen veszély van a levegőben, s hogy az a nap milliók számára mennyi keservet, fájdalmat fog okozni. Gorbacsov később azt mondta, hogy Csernobil legalább annyira hozzájárult a Szovjetunió széthullásához, mint a peresztrojka.

A katasztrófára állítólag egy karbantartás alatt került sor. Két nagy robbanás történt. Elsőnek felmerül a kérdés: Emberi mulasztás vagy valami más okozta? Mindenesetre megingott a bizalom a Szovjetunió energiaellátásában és az atomerőművek biztonságában. Pontosán nem könnyű megállapítani, mi okozta a meghibásodást, de tény, hogy attól kezdve minden ország az úgynevezett zöld energiát részesítette előnyben. Mindent kivizsgáltak, az emberi tényezőt is, pontosabban, hogy fiatal és tapasztalatlan villamosmérnökök helytelenül kezelték a műszereket, és nem követték precízen az előírásokat. A rendszer váratlanul megbízhatatlanná vált.

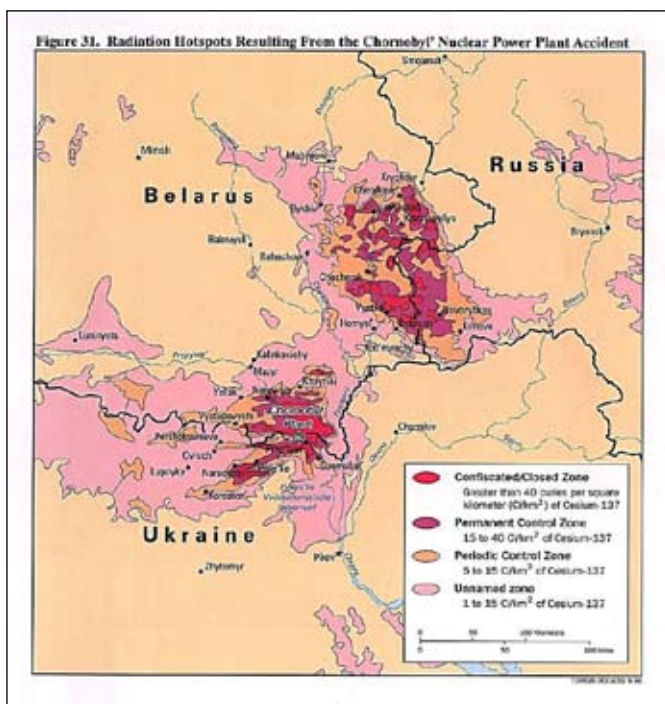
Mindenféle anyaggal, elsősorban homokkal és agyaggal igyekeztek a helyszínt elszigetelni, de ezek csak kis mértékben tudták enyhíteni a káros sugárzást. A lakosságot tömegesen telepítették ki a környékről. A Nemzetközi Atomenergiai Ügynökség (IAEA) szerint a katasztrófában félszáz személy vesztette életét. Több százán a következő hónapok folya-

A helyszín a katasztrófa után

A létesítmény ma

A radioaktív hulladék térképe

mán kerültek kórházba, de soha nem lehet megállapítani, hány rákos megbetegedést okozott a csernobili atomkatasztrófa.

A sugárzás a Szovjetunió nagy része mellett Európára is kiterjedt, mindenfelé a megengedettnél magasabb radioaktivitást mértek. A szovjet hatóság nem adott pontos információt a történekről és a lehetséges következményekről, legszívesebben letagadták volna. A nyilvánosság csak később értesült a tragédiáról, a svéd tudósok mértek először megnövekedett radioaktivitást. Ha egyesek nem is tartottak túl nagy veszélytől, hamarosan kiderült, hogy mégis van elég ok aggodalomra. Az NSZK kártérítést követelt a Szovjetuniótól, de nem kapott. Nemcsak az emberek egészségére volt káros hatása a sugárzásnak. Hosszú távon termékeket, ültetvényeket és minden élőszervezetet befertőzhetett. Emiatt óriási mennyiségű élelmiszert kellett elpusztítani. Tüntetésekre került sor többfelé, amellyel a káros sugárzásra és a bizonytalan jövőre akarták felhívni a figyelmet.

A csernobili katasztrófa új, heves vitákat indított arról, hogy szükséges és biztonságos-e az atomenergia hasznosítása békés célokra. Az addig biztonságosnak tartott erőmű nagy csalódást okozott. Mindenki rájött, hogy az ember és környezetének biztonságát kell előtérbe helyezni, nem pedig a jövedelmet.

Kerek harminc év telt el a csernobili atomkatasztrófától, következményei még mindig érezhetők, és még sokáig érezhetők lesznek. Az egyetlen, amely megközelíti ezt a szörnyű tragédiát a Japánban, Fukushima nukleáris létesítményben történt robbanás, de azt legalább meg lehet magyarázni. Előtte ugyanis földrendes volt, tehát a nukleáris katasztrófát biztosan nem emberi tényező okozta. A csernobili atomerőmű azóta is betonszarkofágban nyugszik, de nemrég egy rövid időre ismét megnyitották látogatók számára (persze még harminc évvel később is megfelelő védőfelszereléssel), majd újra bezárták. Ami biztos, az biztos...

Borzongás a képernyőről

Az alábbiakban misztikus vizekre evezünk és azokra a tévésorozatokra térünk ki, amelyek épp mostanában jelentkeznek új évaddal és nem kevés titokzatosságot tartogatnak.

Riogat a divatszörny

Múlt héten indult az Amerikai Horror Sztori hatodik évada, amely annyira titokzatos, hogy csak találgatások vannak arról, miről is szól majd egyáltalán. Szinte semmi sem szivárgott ki a témájáról, csupa kérdőjel az

Amerikai Horror Sztori ←

egész. Ha valami napvilágot is látott a tartalmával kapcsolatban, azt is teljes homály fedi, és benne van a pakliban, hogy teljesen más lesz. Sebaj, így legalább még nagyobb izgalommal odavonzza a rajongókat a képernyők elé. Azt viszont biztosra lehet tudni, hogy a sorozatba visszatér Lady Gaga, a zene- és immár filmvilág közkedvelt vagy hírhedt divatszörnye is, sőt már az előzeteshez az új dala a Perfect Illusion csendült fel. A sorozatban más legendás hírességek is megjelennek, például Kathy Bates, Angela Bassett és Cuba Gooding Jr., de láthatjuk a Glee fiatal sztárját Jacob Artistot is. A hatodik évaddal kapcsolatban annyit lehetett csupán hallani, hogy gyermekek körül forog, és visszaköszön a múlt is.

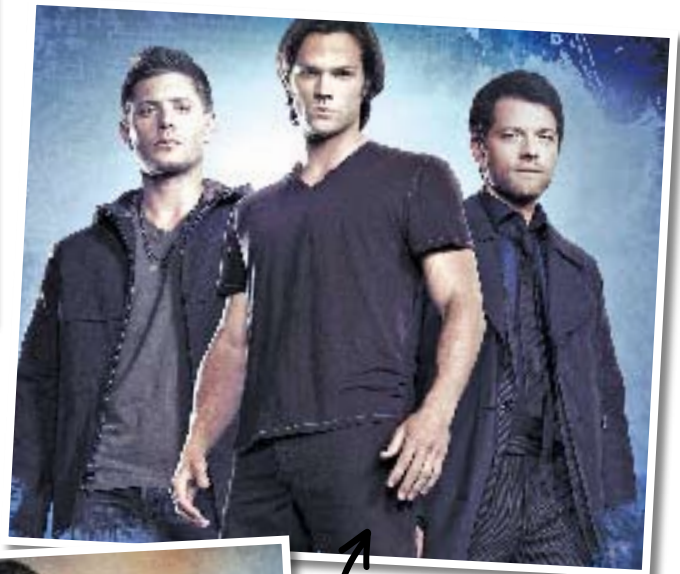
Lucifer nyomoz

Lucifer Morningstar és Chloe Decker újra nyomoz Los Angeles utcáin. Az idei év legelején indult a Lucifer című sorozat, a második évada pedig már e hét elején startolt. Az előzőekben tanúi lehettünk annak, ahogy a bukott angyal szabadságra vágyva az Angyalok városa felé vette az irányt, és saját klubjában élte felhőtlen életét, amikor testvére váratlanul felbukkant, hogy megpróbálja visszavinni őt oda, ahonnan jött. Ez azonban csupán a gondok kezdetét jelentette, ugyanis egy kedves barátja meggyilkolásával is megvádolták, ezért úgy döntött, ő maga deríti ki a valóságot,

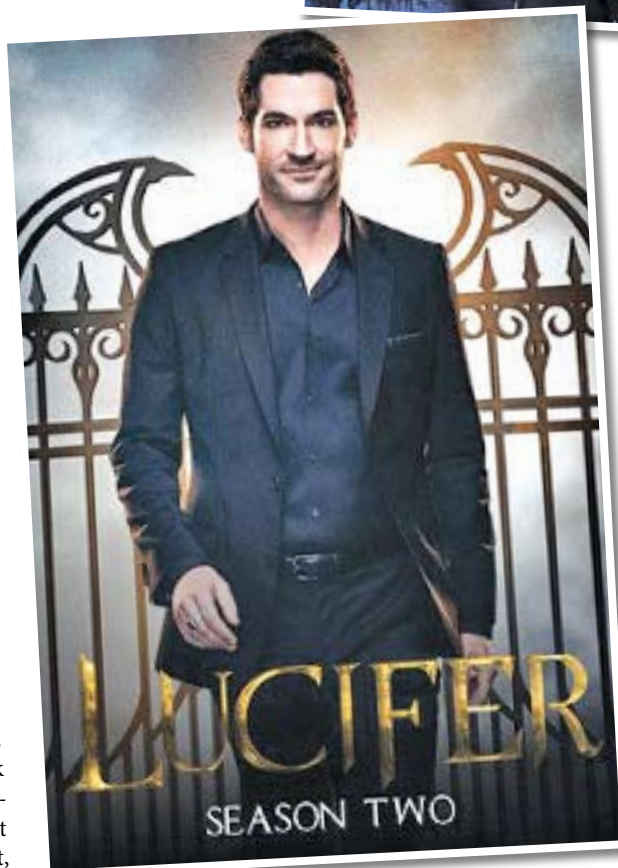
és bünteti meg a valódi tettest Chloe rendőrtiszttel karöltve. Végül bevetve befolyását, Lucifer tanácsadóként a rendőrségnél maradt, hogy segítse a nő munkáját. Míg az eddigi részek során csak ízeltőt kaptunk Lucifer múltjából, addig most úgy tudni, még inkább elmerülhetünk a történetében. A karaktereknek már nemcsak gyilkosságokat kell felgöngyölíteniük, hanem egy igazán fontos személy felkeresésére vállalkoznak, aki megszökött a pokolból, és komoly ellenfelet is jelent számukra.

Valami még van Odaát

A 12. évaddal október közepe táján folytatódik a Supernatural, illetve az Odaát című sorozat. Így már nem kell sokat várni, hogy megtudjuk, hogyan is alakul kedvenc karaktereink nem kifejezetten hétköznapi élete.

Supernatural (Odaát)

Lucifer

A sorozat készítői ugyan beszámoltak néhány érdekes részletről, de emellett számtalan újdonságot is tartogatnak az új évadot illetően. Ha igazak az előzetes hírek, akkor ezúttal betekintést nyerünk többek között Castiel, az angyal múltjába. A sorozatban 2008-tól kezdve követhetjük figyelemmel a Misha Collins által megformált karakter sorsát. A korábbiakban már volt egy epizód, amelyben az ő szemszögéből láthatuk az események alakulását, valamint előjöttek korábbi döntéseinek okai is. Úgy tudni, hogy ezúttal fény derül a nem éppen rövid múltjára a Winchester-fivérekkel való találkozása előtt, és ezáltal remélhetőleg valamivel jobban megismerhetjük magát a karaktert is.

Akusztikus dallal jelentkezett

James Arthur legutóbbi videója több mint két éve jelent meg. Azóta főleg csak közreműködőként hallhattuk például a holland duóval, a Mokszal. A 2012-es brit X-Factor győztese nemrég mutatta be új szerzeményét, amely a Say You Won't Let Go címet kapta. A brit énekes fel is töltötte a világhálóra a visszatérő videoklipjét, amelyre rengeteg rajongója kíváncsi volt. A Say You Won't Let Go egy érzelmdús akusztikus dal, de érdekessége az is, hogy közvetlenül a szegedi fellépése előtt jelent meg, így az énekes a backstage-ben és a koncerten is előadta. Erről felvétel is készült. James Arthur második albuma november elején jelenik meg hivatalosan Back from the Edge címmel. A lemezen tizenhét dal kap helyet, de addig az énekes Budapesten is fellép.

Visszatér Mel C

Hosszú kihagyás után visszatér az egykori Spice Girls-tag, Mel C. Az énekesnő bejelentette, hogy Version of Me címmel október 21-én jelenteti meg hetedik szólóalbumát, amelynek beharangozó tételként került közzétételre az Anymore című dal. Az énekesnő bevallása szerint új albumának készítésekor szem előtt tartotta, hogy ő maga mit hallgatna szívesen. A lemez bejelentésének híre némileg meglepte a Spice Girls-rajongókat, ugyanis Mel C elzárkózott a lánycsapattal való újbóli összeállítás gondolatától, így sokan arra gyanakodtak, hogy továbbra is jegeli énekesnői karrierjét. Ezt támasztotta alá az is, hogy Stages című korongjának 2012-es megjelenése óta alig lehetett hallani felőle. Egy bennfentes szerint azonban Mel C azért vont ki magát a Spice Girls visszatéréséből, mert nem felel meg neki az időpont, a szólókarrierje most fontosabb számára, de döntésében közrejátszott az is, hogy Victoria sem akar részt venni a lánycsapat felélesztésében.

Zűr az új dal körül

Nemrég jelent meg Lady Gaga új dala, a Perfect Illusion, amely szinte azonnal megosztotta a zenekedvelőket. A probléma ott kezdődött, hogy a Lady Gaga ismételen összefüggésbe keveredett Madonna nevével. Egyesek szerint ugyanis a Perfect Illusion kísértetiesen hasonlít Madonna régi slágerére, a Papa Don't Preach-re. Ezt azért sem vették

jó néven, mert Lady Gaga korábbi dala, a Born This Way sokak szerint ugyancsak egy Madonna sláger, az Express Yourself másolata volt. A Perfect Illusion így némileg beárnyékolta Lady Gaga visszatérését, de ugyanakkor szép számmal akadnak azok is, akik ezt Lady Gaga ellen irányuló rossz reklámnak tudják be, amelynek nagyobb a füstje, mint a lángja. Szerintük úgy a Born This Way, mint a Perfect Illusion sem hasonlít akkora mértékben az említett Madonna dalokra, mint ahogyan ezt hangoztatják.

Új album a zeneóriástól

Nem sokat lehetett hallani mostanában Vangelisről, a görög zenei géniuszról, ezért is nagy öröm a rajongói számára, hogy új albumot ad ki. A lemez, amely a napokban jelenik meg, azért is különleges, mert a dalokat a Rosetta-program ihlette meg. A Rosetta az Európai Űrügynökség űrszondája, amelynek küldetése volt megvizsgálni a 67P/Churyumov-Gerasimenko-üstökösöt. Az űrszonda 2004. március 2-án indult meg, és tíz év után érkezett a céljához. A kezdeti öröm nem tartott sokáig. Kiderült, hogy az űrszonda Philae leszállóegysége nem landolt teljes mértékben sikeresen, így a program lezárul a napokban. Ekkorra elfogy a Rosetta üzemanyag készlete, és vélhetően az üstökösre zuhan. Akárhogyan is, az űrszonda a misszió során készített fotókat, amelyek megihlették a görög zenészt is. Vangelis valódi neve Evangelos Odyseas Papathanassiou. A 73 éves zeneszerző sikeres szólókarriert tudhat magáénak, számos díjjal büszkélkedhet, és sok filmhez készített zenét, egyebek közt a Tűzszekerekhez, a Szárnyas fejedáshoz, az Antarktiszhoz, az 1492 – A Paradicsom meghódításához, a Nagy Sándor, a hódítóhoz és az El Grecóhoz.

„Kedves Bizi! Hetedikes lány vagyok, aki az egyik osztálytársába szerelmes. Nagyon jóban vagyunk vele, néhányan a lányok közül. Attól félek, ha elmondom neki, hogy bele vagyok zúgva, megváltozik köztünk minden, és nem úgy beszél majd velem és viszonyul hozzám, mint eddig. Mit tegyek? Segíts!

D. C.”

Válasz:

Kedves D. C.!

Azt hiszem, első lépésnek egy nagy lélegzetet kell vened, és átgondolnod a dolgokat, letisztázni magadban, hogy észlelted-e nála a szimpátia bármely jelét: szeret-e veled egy társaságban lenni, amikor beszélgettek, a szemedbe néz-e, keresi-e a tekintetedet, amikor egy teremben vagytok, sokat mosolyog-e rád, és még sorolhatnám. Ha már 2-3 elemet kipipáltál, hogy megvan, akkor kezdjél el azon gondolkodni, hogy milyen módon hozzád a tudomására, hogy nagyon vonzódasz hozzá. Nem kell rögtön szerelmet vallani, és ajtóstul menni a házba, hogy járn akarsz vele. Igyekezzél minél több olyan helyzetet teremteni, ahol együtt lehettek. Beszélgethettek, hogy minél jobban megismerjétek egymást, hogy van-e közös bennetek. Pl. mi az, ami érdekel benneteket, mit szerettek olvasni, milyen zenét hallgatni, van-e közös beszélgetési témátok. Mivel osztálytársak vagytok, sok-sok alkalom adódik, hogy egy társaságba kerüljétek. Legyél türelmes a fiúval, várd ki a fejleményeket, hogy ő is észrevegyen mint lányt, és felébredjen benne is a vonzalom irántad. Várd ki inkább, hogy ő tegye meg az első lépést. Akkor leszel igazán biztos abban, hogy nem leszel elutasítva, és másfelől abban is biztos leszel, hogy ő is megért, és kész erre a lépésre. Ha pedig úgy adódik, hogy nincs elegendő pozitív szimpátia jeled kipipálva, akkor ne is igyekezzél, mert nagyobb a valószínűsége, hogy megvalósul az, amit el szeretnél kerülni, hogy el leszel utasítva, és elveszítesz egy jó barátot.

„Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikba járok, boldogtalannak és szörnyen szerencsétlen lánynak érzem magam. Jártam egy fiúval a nyáron, de szakítottunk. Most úgy érzem, belehalok! Mit tegyek, hogy újra kibéküljünk, mert amióta augusztus vége felé, egy nagyon csúnya veszekedés után szakítottunk, nem találok önmagam, és rettenetesen szenvedek, még tanulni sem tudok, ami nagyon fontos. Mit tegyek, hogy kibéküljünk? Segíts!

Szomorú fűz”

Válasz :

Bárhogyan is érzed magad ebben a pillanatban, tudnod kell, hogy a veszekedések, a szakítás és a veszteség nagyon fájdalmas szokott lenni. Általában, ha dühösek vagyunk, nem válogatjuk a szavainkat, nem törődünk a másikkal, hanem azt nézzük, hogy a másikat megsebezük, hogy fájjon neki. A veszekedés dühében olyan dolgok is kiszaladnak a szánkon, amit egyáltalán nem gondolunk. A düh, a méreg beszél belőlünk. Feltételezem, hogy a fiú nagyon megbántódott, és nem tudja magát könnyen túltenni azokon a dolgokon, amiket a fejéhez vágta. Nem tudhatom, mi van a fejében: lehet, hogy már nem bízik benned, vagy azt gondolja, hogy már nem szereted stb. De biztos, hogy még egy őszinte beszélgetést megérdemeltek mind a ketten. Próbáld meg elmondani neki, hogy megbántad a szakítást, meg amit a fejéhez vagdostál veszekedéskor. Ha kitartó leszel vele és őszinte, a fiú pedig továbbra is eléggé szerelmes beléd, nagy az esély, hogy kibékültök. Ha mégsem sikerül, le kell vonnod a tanúságot, és a jövőben meggondolni, megtanulni, hogyan higgadhatsz le, ha dühös vagy, át tudjad gondolni, hogy mit mondasz a másiknak. Mert amikor az érzelmek átveszik a magatartás irányítását, az értelemnek, nem sok esélye van. Én szorítok neked!

Kedves Bizalmas sorok!

„Ötödikes lány vagyok. Magamnak én vagyok a probléma. Észrevettem, hogy reggelente, amikor fölkelek, mindig rosszkedvű és ideges vagyok. Mit tegyek, hogy megváltozzak? Nem tetszek így magamnak!

Angry Bird”

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, sokan vagytok, reggelente morgósak. Először is fogadd el, hogy ilyen vagy. Hogy felemeljed a hangulatodat, keljél fel korábban, tornázzál egyet, reggelizzél, és mire a többiek fölkelnek, vidámabban mondhatod nekik, hogy „Jó reggelt!”. És amikor reggel tükörbe nézel, küldjél a tükörben lévőnek egy gyönyörű szép mosolyt. Te is vidámabb leszel. Keresz idézetet, amelyet ha elolvasol, vidámabb leszel. Készíts plakátot vele, ragassza az ajtódra, hogy a szemed előtt legyen. Mint ahogyan a Micimackó is mondja: »Mindig itt az ideje egy kis boldogságnak!«

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

NAHÁT!

Nem mindegy, mit firkálsz

Vigyázz, hogy senki meg ne lássa, miket firkálgatsz óra alatt füzeted hátsó lapjaira, mert lehull a lepel igazi énedről. Lássuk, melyik rajz mit árul el gazdájáról?

Fa vagy erdő: bizonytalanságra, nyughatatlanságra utal.

Kerítés vagy bekerített terület: elzárkózó, befelé forduló emberek rajzai.

Szívek: szerelem vagy társ utáni vágy jele.

Mókás figurák: jó kedély, vidámság.

Emberi fejek, karikatúrák: gúnyolódó, cinikus emberről árulkodnak.

Nagy ívű kérdőjelek: állandó kíváncsiság.

Körök, körkörös alakzatok: biztonság, harmónia utáni vágy.

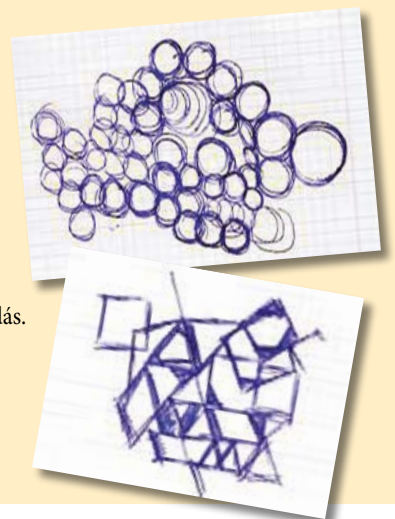
Erős, vastag párhuzamosan futó vonalak: feszültség, ingerlékenység.

Kockák, téglalapok: megfontolt, józan gondolkodás.

Szemek: öniroániára hajlamos emberekről mesélnék.

Szajak: alkotókedv, kissé művészetet kedvelő személy.

Szajak fogakkal: agresszióról árulkodnak.

Beszélni is, hallgatni is tudni kell

Beszélni kell, hiszen ezáltal tartjuk a kapcsolatot egymással, embertársainkkal, hozzátartozóinkkal, szüleinkkel, testvéreinkkel. Viszont sokan elfelejtik, hogy a beszélgetésnek is van illemtana, nem elég csak úgy a világba beszélni, bizonyos szabályokat be is kell tartani.

Aki nem néma, az beszél. Fontos azonban, hogy hallgatni is tudjunk. Ugyanis, aki mindenki szavába belevág, állandóan mondja a magáét, mást nem enged szóhoz jutni, azt a környezete hamarosan megunja, kitasztítja, kiközösíti. És ennek az ellenkezője is igaz, tehát, aki másokra ugyancsak odafigyel, akit mások ügyei is érdeklik, a többieket szintén meghallgatja, azt megszeretik, befogadják az emberek. Jól hallgatni tehát legalább olyan művészet, mint jól társalogni. Persze azért az a kellemes, ha ránk figyelnek, ha a mi mondanivalónk érdekli társainkat.

- CHATEN -

végtelen beszélgetés

- ÉLŐBEN -

oh..szia..

öhh..hello..

A sokat olvasott, művelt, a világ dolgaiban jártas ember mindenhol körülrajongott beszélgetőtárs, mert mindig van olyan témája, amely a legtöbb embert érinti. Fontos tehát, hogy amit mondunk, az általános érvényű legyen. Ezért jegyezzétek meg, hogy magánügyeinkkel, főleg bosszúságainkkal, gondjainkkal nagyobb társaságban előhozakodni kifejezetten illetlenség. Ezek esetleg a legjobb barátainkra, rokonainkra tartoznak, azokkal szűk körben meg lehet beszélni az ilyesmit, de csak velük!

Társaságban a magánügyeket illik tapintatosan kezelni, ne faggatózzunk, ne kíváncsiskodjunk, ne érdeklődjünk senki magánéletéről, családi dolgairól, kudarcairól, iskolai vagy munkahelyi gondjairól, sikertelenségeiről. Ne tegyünk fel kellemetlen kérdéseket senkinek! Inkább legyünk megértők és tapintatosak!

A szellemes társalgás nagy élvezet, de a szellemességet ne tévesztük össze a jó pofáskodással, törekedjünk az egyéni stílusra, és kerüljük a megunt poénonk ismételtetését! Így leszünk közkedveltek, illemtudóak és intelligensek.

T-z

Mit árulnak el rólad az evési szokásaid?

- Mely falatokkal kezded az étkezést?
 - Azzal kezdem, amit legjobban szeretek.
 - Mindent elfogyasztok szép sorjában.
 - Azzal kezdem, amit a legkevésbé szeretek, a jobb falatokat mindig a végére hagyom.
- Étkezés végén mi marad a tányérodon?
 - Köret.
 - Semmit sem hagyok a tányéron, mindent elfogyasztok.
 - Savanyúság.
- Melyik menüre szavazol?
 - Zellerkrémleves, töltött padlizsán, ráksaláta.
 - Húsleves, rántott szelet, uborkasaláta.
 - Gyümölcsleves, rozsmaringos csirke, gyümölcs.
- Hogyan szoktál enni?
 - Nem szeretek késsel-villával enni, ha lehet (és nem kínos), akkor a kezem is használom.
 - Mindig minden húst és más ételt összevágok.
 - A húst késsel-villával, a desszertet pedig szívesen eszem kézzel is.
- Mit csinálsz evés után?
 - Iszom egy finom pohár üdítőt.
 - Megmosom a kezem.
 - Iszom egy cappuccinót.
- Mit jelent számodra az étkezés?
 - Maga a gyönyörűség!
 - Az éhség csillapítása.
 - Egyfajta örömforrás.
- Hogyan eszel, amikor egyedül vagy?
 - Szépen megterítek, és megadom a módját az étkezésnek.
 - A hűtő előtt állva bekapok néhány falatot.
 - A konyhapultnál újságolvasás közben falatozom.

ÉRTÉKELÉS:

A legtöbb az A válasz:

Teljesen át tudod adni magad az élvezeteknek, hagyod magad kényeztetni, igazi inyenc vagy. Hajlamos vagy a különönségre, a különleges ételek és különleges helyzetek iránt egyaránt vonzódasz. Az átlagtól eltérő étkezési szokásaidtól az időszakos gyomorrontások sem riasztanak el.

A legtöbb a B válasz:

Precíz, megfontolt, kissé hagyományos „ízvilágú” személy vagy. Mindenben igyekszel a megszokottat követni, nem nagyon mersz újszerű dolgokat kipróbálni. Veszélyesnek tartod, hogy a vágyaidra hagyatkozzon, igyekszel a jól bevált dolgoknál maradni.

A legtöbb a C válasz:

Mérsékletes vagy, a vágyaidat és a lehetőségeidet egyaránt mérlegeled. Igyekszel minden örömet szerző lehetőséget kihasználni, de csupán a jól ismert keretek között. Kifinomult vagy, nem elégszel meg az átlagos ízekkel, de nem is habzsolod mértéktelenül az élvezeteket.

Vissza a suliba!

Öltözködési inspirációk

Újra eljött az ősz, így a legtöbb fiatal ismét az iskolapadban tölti a hétköznapi nagy részét. Íme néhány ötlet, hogyan párosítsd az őszi ruhadarabokat.

Örök klasszikusok

Ha a tökéletes őszi outfitet keresed, akkor nem árt visszanyúlni a klasszikusokhoz. A suliban a legfontosabb az, hogy a szetted kényelmes és praktikus legyen, a kiegészítőid pedig ne legyenek zavaróak.

Szoknyás kombináció

Kora ősszel még napközben meleg van, így nyugodtan viselhetsz szoknyát. A legjobb, ha A-vonalú, nem túl mini fazonokat választasz, mert kényelmesebb, mint szűk szoknyában fészengeni.

Ha már hűvösebb van, akkor harisnyával vagy bokacsizmával is viselheted a szettet, felülre pedig jöhet egy hosszított fazonú kötött kardinán.

Átváltozás

A laza pólóruha vagy ingruha kényelmes, jól variálható, és trendi is egyben. Ha egyik nap egy lazább szetthez van kedved, akkor vegyél fel hozzá egy kényelmes sportcipőt, egy baseball sapkát, köss a derekadra egy dzsekit és egy keresztbe pántos táskával viseld. Ha csajosabb hangulatban vagy, akkor egy szép balettcipővel máris teljesen más lesz az összehatás.

Kombináld a színeket

Ha sötét hétköznapi napoknak éled meg az őszi első napjait, akkor a legjobb, ha önmagad és a környezeted szórakoztatására színesebben öltözködsz. Hidd el, ha nem mindig a megszokott, rád jellemző színeket viseled, nyitottabb és magabiztosabb leszel.

Kora ősszel még nyugodtan viselhetsz élénk, vidám nyári színeket, de ha tetszik az új, őszi színfelhozatal a föld- és pasztell árnyalatokkal, akkor ezekkel is kombinálhatsz!

Bújj bele!

Talán az egyik legkényelmesebb outfit, amit viselhetsz, a kényelmes, pulcis összeállítás. Ha szereted kombinálni a csajosabb és a lazább stílust, akkor akár egy ruhával is viselheted a kedvenc pulóvered, de egy farmerrel vagy egy légies szoknyával is remekül mutat.

Tipp: bár a pulcsi elég hétköznapi viselet, különlegessé tehető a stílusodnak megfelelő ékszerekkel vagy egyéb őszi kiegészítővel is!

Hogyan kérj bocsánatot?

Barátságban és szerelemben is vannak hullámhegyek és -völgyek. A legjobb barátok is összekaphatnak néha. Előfordulhat, hogy meggondolatlanul fejezzük ki magunkat, vagy dühünkben azt bántjuk meg, aki a legkevésbé szolgált rá. Hogyan nyerjük el a bocsánatát?

Ha megbántottak, szólj!

Amikor megbántunk valakit, ösztönösen kialakul a másik félben a vágy, hogy a sértő gondolatot vagy tettet feloldjuk, vagyis bocsánatot kérjünk. Ha valakinek megsértettük az érzéseit, a személyét, és ha elmarad a bocsánatkérés, akkor a megbántott félben csak gyűlik a harag, ami sem rövid, sem hosszú távon nem vezet jóra. Ezért ha megbántottak minket, fontos, hogy ezt azonnal kifejezzük, méghozzá kimondva az érzéseinket (pl. „rosszul esett”). Lehet, hogy a barátod nincs is tisztában azzal, hogy megsértett, ezért jobb szólni, mint napokig, hetekig cipelni a terhet. Ellenkező esetben is jobb tiszta fejjel gondolkodni, és abban az esetben, ha mi is érezzük, hogy elvetettük a súlykot, jobb rövid időn belül megbeszélni a dolgokat.

A sértett emberek könnyen belecsúszhatnak a passzív agresszió csapdájába. Ilyenkor azt gondolhatják, hogy „te megbántottál engem, nem kértél bocsánatot, akkor nem szólok hozzád”. A megbántott fél ilyenkor azt várja, hogy a bántó személy egy nap villámsapásszerűen feleszméljen, hogy valami rosszat tett. Az esetek többségében azonban ez nem így működik. Általában kérdezősködni kezd, hogy mi a baj. Amikor a másik elmondja, akkor tudatosul benne, és bocsánatot kér.

Am ilyenkor jön a csalódás, hogy nem magától jött rá... Sajnos nem várhatjuk el senkitől, hogy magától

rájöjjön, a gondolatolvasás továbbra is csak a filmek világában létezik. Tehát, ha megbántottak, szólj azonnal, mert te jársz rosszabbul, ha napokig fortyogsz magadban.

Hogyan kérj bocsánatot?

– Első lépésként be kell látnunk, hogy hibáztunk. Ez igen nehéz, az önértékelésünknek el kell viselnie, hogy nem vagyunk tökéletesek, és meggondolatlanok voltunk.

– Vállald a felelősséget! Mindig egyes szám első személyben beszéljünk: „Sajnálom, tévedtem.” Itt nincs helye a „de” szócskának. Fontos, hogy a bocsánatkérés őszinte legyen. Ha nem gondoljuk komolyan, akkor inkább ne is kezdjünk bele a bocsánatkérésbe.

– Adjunk teret a másik érzéseinek! Nagyon jól fog esni neki, ha például megjegyezzük, hogy „látom, hogy mennyire megbántottalak”.

– Azzal, hogy bocsánatot kértél, még nem biztos, hogy a barátod el is fogadja a bocsánatkérést. Kérdezd meg, hogy megbocsát-e!

– Mindenkinek joga van jóvátenni a hibáit, kérdezd meg tőle, hogy ez hogyan lehetséges! A kapcsolat helyreállításán dolgoznunk kell.

Őszinte barátság

Mély barátság, mély kapcsolat esetén feltétel nélküli elfogadásról beszélhetünk. A feltétel nélküliség azt jelenti, hogy nem számít, hogy a másik mit tesz vagy mond, pontosan tudjuk a korábbi tapasztalatainkból, hogy a bajban lehet rá számítani, mert igaz barát. Ilyen kapcsolatokban sokkal könnyebb a megbocsátás is. Ha jelen van az őszinteség, sokkal könnyebb azt mondani, hogy „ezt nem kellett volna mondani, ez fáj”. Nagyon könnyen előfordulhat, hogy az illető nem sértésnek szánta, csak félreértés történt.

Amit a sportból tanulhatsz

Az életükben a siker egyáltalán nem véletlenül jön, hanem kemény és kitartó munkának köszönhető. Ha felkészült vagy, előbb-utóbb bekopogtat a lehetőség. A sportolóktól tanulhatsz olyan dolgokat, amit később az életben kamatoztathatsz.

Tanulj meg veszíteni!

Az olimpiai érmet az szerzi meg, aki pályája során rengeteg meccset veszített. Az életben ugyanez a helyzet. A siker része a kudarc, ami elengedhetetlen siker eléréséhez.

Higgy magadban!

Egy sportolónak hinnie kell magában, a kitűzött céljaiban, a víziójában. Biznia kell benne, hogy meg tudja csinálni. Enélkül képtelen lenne végig menni a sikerhez vezető rögös úton.

Fókuszálj!

Egy sportolónak tudnia kell összpontosítani az adott feladatra. Amikor az olimpián megmérkőzik a világ legjobbjával, akkor csak egy pillanatnak a töredéke is elegendő ahhoz, hogy veszítsen, ha nem képes összpontosítani.

Hozd ki a maximumot minden helyzetből!

Nem mindig áll a helyzet nyeresre, de akkor is ki kell hozni a maximumot az adott szituációból. Ki tudja, hogy a későbbiekben miként profitálhatsz belőle. Ezért mindig ragadd meg az alkalmat, és hozd ki a maximumot a helyzetből!

Becsületesség, sportszerűség

A sportszerűség az egyik legfontosabb dolog, amit egy sportoló megtanul. Győzni csak úgy érdemes, ha tiszteled a játékot, a játékszabályt és az ellenfeled is. A becsületet eljátszani iszonyú drága dolog. Ha etikátlan és megbízhatatlan vagy, soha nem tudhatod, kihez jut el a híre, és mikor csap vissza rád ennek a negatív következménye.

Csapatjáték

Az a jó tag, aki képes együtt dolgozni a csapattal. A jó csapat mindig az, amelyben a játékosok egymást kiegészítik. Nem az a legsikeresebb, aki mindenhez ért, hanem aki képes felépíteni, motiválni és mozgósítani a csapatot, és az legyőzhetetlenné válik.

Munka, munka, munka

Ha nem fektetsz bele elég munkát, nem fogod elérni a célod. Dolgozz keményen, kitartóan, a végsőkig, és eléred azt, amiről mások csak álmodnak.

Gombok újrahasznosítva

Készíts egyedi ceruzatartót színes gombokból! Ha ilyen díszíti az íróasztalodat, nagyobb kedvvel látsz majd a tanuláshoz.

Elkészítése:

Mindössze annyi dolgod van, hogy a henger alakú dobozt vagy papírgurigát körberagasztod tetszés szerint dekortapasszal, majd a gombokból mintát ragasztasz rá. Ha nincs dekortapaszd, teljesen befedheted gombokkal a dobozt.

- Amire
szükséged
lesz:
- színes gombok
 - konzervdoboz vagy papírguriga
 - dekortapasz
 - ragasztó

Miért sírunk hagymavágás közben?

Mindannyiunk rémálma a hagymapucolás, hagymaszeletelés. Ilyenkor a hagyma csípi a szemünket, marja a torkunkat, potyognak a könnyeink, nagyokat szipákolunk. De miért?

Hagymavágás közben egy könnyelválasztást serkentő enzim szabadul fel, ez váltja ki a sírást. Ez az enzim a hagyma aminosavjaival reakcióba lépve szulfínsavvá alakul. A szulfínsav spontán átalakulással szin propanethial S-oxidá alakul, mely a levegőbe kerül. Mikor ez az anyag a szemet eléri, a szaruhártya idegeit ingerelve működésbe hozza a könnymirigyeket. Ezután kezdünk el sírni.

Elkerülhető a könnyezés?

A tudósok megpróbálták sírásmentes hagymát kikísérletezni, ám úgy tűnik, hogy a sírásért felelős enzimek szintén felelősek azért, hogy a hagyma ízét oly pikánsnak érezzük. Mindenesetre úgy tűnik, van remény a hagymapucolás könnyebbé tételére.

Egy csapat japán biokémikus, akik nemrégiben fedezték fel az úgynevezett sírás enzimet, hiszik, hogy lehetséges ezt a gént elnyomni a kén tartalmú vegyület, az úgynevezett tioszulfonát növelésével.

Addig is számtalan módszerrel lehet próbálkozni:

- a hagyma melegítése vágás előtt,
- folyó víz alatt történő hagymavágás,
- úszószemüveg viselése főzés közben állítólag segít.

REJTVÉNY

Keresztrejtvény

1	2			3	4		5	6	7		
8		✿	✿	9		✿	10				
11				12			13	✿	14		
15		✿	16				17	✿	18		
✿	19				✿	20		✿	21		
22		✿	23						✿		
24		25			✿	26		✿	27		
28			✿	29	30			31	✿	✿	
32			✿	33							

Hogy lehet felismerni egy internetkalózt?
(A válasz a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. Válasz a kérdésre, 8. Húros fegyver, 9. Ely, 10. Halaszt, 11. Népszerűség, 14. ... Sámuel, Árpád-házi magyar király, 15. A férfi párja, 16. Főleg fürdőszobák falán lóg, 18. Mert angolul, 19. Itt népiesen, 20. Germánium vegyjele, 21. BC, 22. Bróm vegyjele, 23. Fonalból készült pulóver, 24. A másik helyről, 26. Toka egynemű betűi, 27. Magam, 28. Ruhát koptat, 29. Palántáz, 32. Szűrőfegyver, 33. Lepottyant.

Függőleges sorok: 1. Bécs németül, 2. Repülőről ugranak le vele, 3. Különvállik a többiektől, 4. A fűrés után marad, 5. Ökör szerbül, 6. Bácskai helység, 7. Dúsgazdag ember, 12. A szörp is ez, 13. Nem előtte, 17. Piszkos, 22. Csomagot felnyit, 25. NŰR., 30. A föld felé, 31. Sem én, sem ő.

Betűrejtvények

1

2

3

4

G C

3,14 RI

Z G
O O

VIDDDDIS

Skandináv rejtvény (27.)

Osvát Ernőnek, a Nyugat című folyóirat szerkesztőjének szállóigévé vált gondolatát keresd a rejtvényben.

	JÓ MAGA-TARTÁS, ILLEM JAPÁN	LEKVÁR	HORDÓ-MÉRTÉK	KAJAK KÖZEPE	FINOM ITÓKA	LŐELEDEL
	ARTISTA	NAGY TESTŰ PAPA GÁJ	MOCSÁRAS TERÜLET	ZÉRO	JÓSZIVŰ	
	MIKES KELEMEN FŰSZER-NÖVÉNY	MEZŐ			JUHSAJT-FÉLE	
		1000			NÉVELŐ	
			GRAMM	MÁTKA		SUGÁR
			EZ	OROSZ NŐI NÉV		RITKA FÉRFINEV
KIS FOLYÓ	A TEVÉVEL ROKON HÁZIÁLLAT	DOBOLNI KEZD	KÖRZET		A FÖLDRE	KÁPOSZTA-FÉLE
VIZIÁLLAT		KELET	SPANYOL FOLYÓ			ÓRÁK MESTERE
	MÉRGES-KÍGYÓ			IGAZ		ÉN, ... Ő
	VÉGTAG			KARÓ		
NAGYOBB EDÉNY		OLASZ TELEVÍZIÓ-SZOLMIZIÓ-CIÓS HANG	KOTRÓGÉP			„N”
			~...RE			
NŐI NÉV		A TEMPLOM TARTOZÉKA			DEHOGY	LN
		LUXEMBURG				50
SZERENCSET HOZÓ TÁRGY			KATOLIKUS PÁP MEG-SZÓLÍTÁSA		SIEL BETŰI	

Miről árulkodik a testtartásod?

Kutatások igazolják, hogy testtartásunkkal érzéseinket is ki tudjuk fejezni. A görnyedő hát, a behúzott váll önbizalomhiányt, depressziót sejtet. Valószínűleg nem szívesen töltesz sok időt azzal az emberrel, aki görnyedezve a földet bámulja. Ha viszont egyenes, kihúzott háttal áll, tartása magabiztosságot, kellemes megjelenést sugall. Ha egyenes tartása ellenére nem mer senki szemébe nézni, viselkedése beképzeltséget feltételez. Figyeld meg a sikeres politikusok, színészek, modellek testtartását. Begyakorolt pózok által pozitív képet festetnek magukról.

Beszélgetés közben természetesen nem úgy állunk, mint a feszület, változtatunk a testtartásunkon. Ha azonban túl gyakran váltogatjuk a testhelyzeteket egyik lábról a másikra, megbízhatatlan ember benyomását kelthetjük, vagy olyan emberét, aki igyekszik minél inkább kihátrálni a helyzetből. Két ember beszélgetés közbeni testtartása sokat elárul párbeszédjükről. Egyet-értésre utal, ha a két test egymás irányába mutat; ellentét gyanítható, ha tartásuk egymástól távolodó. Ha egy beszélgetéshez próbálsz csatlakozni, honnan tudhatod, hogy szívesen fogadnak-e vagy kizárnak a társalgásból?

• Mi köze a térnek a testnyelvhez?

A tér és a testbeszéd összefüggése vitathatatlan. Túl szellős térben az

emberek magányosnak, elhagyatottan érzik magukat, zsúfolt helyzetben nyomasztónak, fullasztónak érzik mások közelségét. A kutatók négy zónáról beszélnek az emberek közötti kommunikáció kapcsán:

Intim zóna: az ember testét körülölelő, körülbelül 40 cm átmérőjű kör, amelynek határát csakis a nagyon közeli hozzátartozók, barátok vagy egymással közeli viszonyban lévők léphetik át. Persze egy utasokkal telezsúfolt autóbusszon nehézkes fenntartani a zóna intimitását. Ilyenkor más eszközökhöz kell folyamodnunk: nem nézünk a másik ember szemébe, mintegy magunkba visszavonulva közöljük a másikkal, hogy „tisztelőben tartom a te intim zónádat, te is tartsd tisztelőben az enyémet”.

Személyes zóna: nyilvános helyeken, étteremben, társasági eseményeken nagyjából 50–115 cm sugarú körben helyezkedünk el másokhoz képest.

Társadalmi zóna: nagyobb távolságot tartunk számunkra ismeretlen emberekkel, például a bolti eladóval. Ez a személyek közti távolság mintegy másfél métertől közel négy méterig terjedhet.

Nyilvános zóna: körülbelül 4 méternyi távolságot érzünk megnyugtató-

nak, ha idegen környezetben mások vagy nagy nyilvánosság előtt szereplőnek kell.

Ezek a zónák kultúránként változnak. Egyes népeknél mindennaposnak számít belépni a másik ember személyesebb zónájába, a közelség melegséget, barátságos légkört sugall, míg más népeknél durva sértésnek számít áthágni a másik ember intim zónájának határát.

• A testbeszéd neked is segítségére lehet

Ha tudatában vagy tested külső jelzéseinek, sokkal magabiztosabbnak érezheted magad. Amikor érzed, hogy

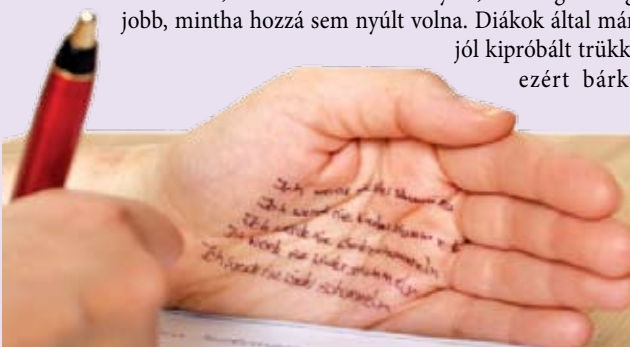
lógó orral a földet nézed, egykettőre változtathatsz testtartásodon. Amikor szorosan összekulcsolt karral állsz, kellő nyugalmat adhat egy-két mélyebb lélegzetvétellel.

Ha képes vagy mások testbeszédét értelmezni, test- és fejtartásából, arcmimikájából, kéz- és karmozdulataiból rengeteg információhoz juthatsz. A testbeszédet figyelve sosem unatkozhatunk. Jusson ez eszedbe, amikor végeláthatatlanul hosszúnak tűnik számodra a várakozási idő: a gyakorlás lehetősége a szemed előtt hever.

Van olyan, aki nem puskázik?

Talán nincs is diák, aki ne puskázná, hiszen sokan állítják, hogy a puskázás egyidős magával az iskolával. A tanárok ugyan nem örülnek, ha a tanulók ehhez a módszerhez folyamodnak, de emlékezniük kell arra az időre, amikor még ők ültek az iskolapadokban, és bizony ők is puskáztak. Mert ki nem?! Puskát azonban csak az képes készíteni és használni, aki tanult is, azaz kezébe vette a könyvet, ami még mindig jobb, mintha hozzá sem nyúlt volna. Diákok által már jól kipróbált trükk, ezért bárki

alkalmazhatja: írástól rá egy kis jegyzetlapra a tananyag lényegét, majd tekerjétek össze úgy, hogyha elengeditek, már önmagától felcsavarodjon. Ezt ragasszátok a pad alsó deszkájára, és ha szükségetek lesz rá, egyszerűen húzzátok ki. Persze előfordulhat, hogy mialatt a lényegét leírtátok, a tananyagot már meg is tanultátok. Sokan esküsznek a papírzsombokendős módszerre. Ennek lényege, hogy két csomag zsebkeendő közül az egyik csomagnak üresnek kell lenni, a hosszabbik oldalát ki kell vágni, és a teli csomag megfelelő oldalára ragasztani könyvszerűen. A kettő közé kell berakni a puskát, és dolgoztatás közben kinyithatjátok.

Ám minden puskacsődöt mondhat, még a legbiztosabb módszerrel is lebukhattok, ezért immár sokadszor, de mégis azt tanácsoljuk, hogy ne legyetek lusták, tanuljatok! A tanuláshoz teremtsétek meg otthon is a lehető legjobb feltételeket. Az asztalotokat úgy helyezzétek el, hogy a fényt bal oldalról kapjátok. A lámpát legjobb a falra vagy polcra szerelni, praktikusak az állítható karral készületek. Legjobb, ha a szék is olyan, hogy a magasságát és a támla szögét szabályozni lehessen. A tanulóasztalotokon ne legyen játék, rádió, televízió, mert ezek elvonják a figyelmet a munkától.

A legnagyobbak

Az osztályban a tanár nő azt mondja a gyerekeknek:

– Most dolgozatot írunk. Mindenki írja le, szerinte ki a 11 legnagyobb magyar!

Óra végén már mindenki készen van, csak Pistike rágja a ceruzáját.

– Mi a gond, Pistike? – kérdezi a tanár nő.
– Semmi, tanár nő, csak még nem tudom, ki legyen a kapus!

Fordítva

– Uram, fordítva tartja az újságot – figyelmezteti az egyik utas a villamoson a másikat.

– Tudom, de csak így láthatom a csapatomat az első helyen.

INTERNETNYELV

- >:-) Ördögien kacér megjegyzést tettem.
- 8-) Napszemüveget hordok.
- (-: Balkezes vagyok.
- }-(- Nagyon mérges vagyok.
- <: [Fennhordom az orrom.
- :-& Nyelvtörő után.
- .-) Félszemű.
- %-6 Agysérült.
- :=) Enyhe fejlődési rendellenesség.
- O:-) Angyal.
- :-{ Kirúszozott száj.
- {:-)8 Nagylány minden kellekkel.
- :-)~ Kicsit folyik a nyálam.
- |-I Ne zavarj, alszom.
- A láthatatlan ember
- %-) Tizenöt órát bámultam egyfolytában a monitort.

A buta User

A felhasználó levele:

„Jó napot!

Ha floppyra akarom másolni a filmet, megnyomom a „paste” gombot, és akkor megjelenik nekem egy szöveg, hogy a floppy nincs elég hely.

Ezután megnyomom a „paste shortcut”-ot, és akkor a film már ráfér:

Probléma csak akkor van, ha más PC-n akarom elindítani, ugyanis akkor megjelenik, hogy nem találja a filmet, ugyanakkor az én számítógépeken a floppyról normálisan el tudom indítani. Mi lehet a gond?

Köszönöm: Sári”

A válasz:

Kedves Asszonyom!

A váltáskájába nem tudja belegyömöszölni a bundáját. Egy cetli, melyre fel van írva, hogy a bunda a szekrényében van, viszont belefér. Tehát ha otthon van, és elolvassa a váltáskájában lévő cédulát a felirattal, hogy a bunda a szekrényben van, akkor azt ott meg is találja. Rosszabb a helyzet, ha a barátnőjénél van, előveszi a cédulát, és ott olvassa el, hogy a bunda a szekrényben van. A barátnője szekrényében viszont a végtelenségig keresheti, a bundája biztosan nem lesz ott...

Magyarázat:

- Váltáska – floppy
- Bunda – film
- Cédula – „shortcut”
- Szekrény – számítógép
- Moly a szekrényben – vírus
- Szomszéd a szekrényben – hacker

Miféle iskola?

Az anyuka kérdezi a fiát:

- Mi volt ma az iskolában, Zolika?
- Kémiaórán a robbanóanyagokról tanulunk.
- És holnap mi lesz az iskolában?
- Iskolában? Miféle iskolában?

Piros arc

Pistikének óriási piros folt van az arcán. Megkérdezi a tanár nő:

- Pistike, mitől olyan piros az arcod?
- Megcsípett egy szúnyog.
- Ne mondd, egy szúnyogcsípéstől nem lehet olyan piros!
- Igen, de a bátyám az ásóval akarta lecsapni.

Palackposta

Egy hajótörött már hónapok óta él magányosan az óceán közepén, egy lakatlan szigeten, amikor egyszer csak megpillant egy palackot a parton, a homokban. A palackban egy papírtekerics. Gyorsan kihúzza a dugót, szétnyitja a papírt, és a következőt olvassa:

„Mivel hosszú idő óta nem vette igénybe szolgáltatásunkat, sajnálattal közöljük, hogy internet-előfizetését töröltük.”

MURPHY ÚJRA

A híres Murphy-törvényt (Ami elromolhat, az el is romlik.) mindannyian ismerjük. De mi a helyzet az internet „mörfi”-vel?

Internet alaptörvény:

- Ami lefagyhat, az le is fagy.
- Ami nem fagyhat le, az is lefagy.
- Ha mégsem fagy le, akkor megszakad a kapcsolat.

Az 500 Mbájtos alaptörvény:

- Ha egy fájl 500 Mbajt, akkor a kapcsolatod 499 Mbajtnál szakad meg.

Az 500 Mbájtos alaptörvény folyományai:

- Ha nem szakad meg a kapcsolat, akkor hibás lesz a letöltött fájl.
- Ha hibátlan a letöltött fájl, akkor ismeretlen tömörítővel van összecsomagolva.

Szótlások

Szerencsés
csillag alatt
született

Az emberiség legősibb babonái közé tartozik, hogy a csillagok az emberi sors irányítói. Ennek a hiedelemnek a gyökerei visszanyúlnak abba a korba, amikor még a primitív vallások az égitesteket, többek között a csillagokat is istenekként tisztelték. Úgy vélték, hogy az üdvözült, tehát jó és az elkárhozott, azaz rossz lelkeknek egy-egy csillag felel meg az égen. Mivel a primitív felfogás szerint a halottak lelke irányítani tudja az élő emberek sorsát, úgy képzelték, hogy aki olyan csillag alatt született, amelynek üdvözült lélek felel meg, az egész életében boldog lesz, akinek a csillagzatához azonban elkárhozott lélek tartozik, vagyis aki rossz csillag alatt született, az semmi jóra nem számíthat, arra csupán megpróbáltatás vár. Ez a szótlás tehát babonás felfogásra vonatkozik.

Hallottad már ezeket a közmondásokat?

Mit jelentenek?

- Jó szerencse a kevélység anyja.*
- Kereken fordul az ember szerencséje.*
- A szerencse nádszál, könnyen eltörik.*
- Mindenhez szerencse kell,
még a lólopáshoz is.*
- Jövő menő vendég a szerencse.*
- Jobb egy marok szerencse,
mint egy zsák ész.*
- Ki-ki maga szerencséjének kovácsa.*
- Nem tudja becsülni a szerencsét,
ki soha nem volt szerencsétlen.*

Rövidlátóteszt

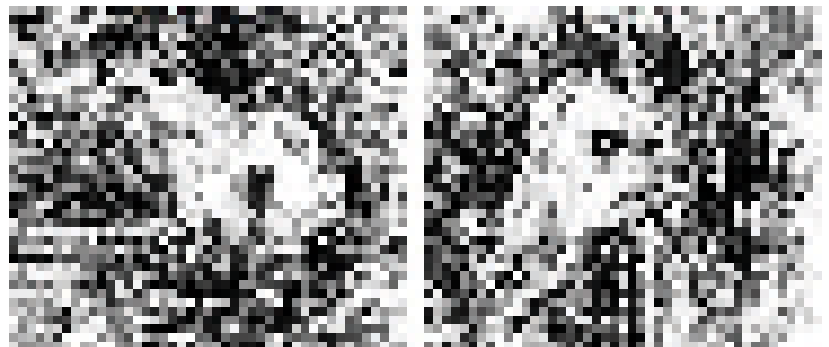
Akiknek jó a szeme, azok Einsteinet látják ezen a képen.
A rövidlátóknak viszont Marilyn Monroe jelenik meg.
Ha te Einsteinet látod a képen, menj pár méter távolságra a képernyődtől és úgy nézd meg.

Jelbeszéd

Kézmozdulatokkal folyamatos „titkos” szöveget közölhetünk az alábbi ábécé szerint, különösen akkor, ha csak a társunk látja jobb kezünket.

Itt van két különböző kép:

Egy béka és egy ló

Kétség nélkül ugye?
Most fordítsd a fejed kicsit oldalra...

Gondolkodjunk! - Megoldás

A négy szín-tételről szó esett 24. számunkban, feladatot is adtunk. Ki kellett színeznit négy különböző színnel az ábra tartományait úgy, hogy a szomszédos tartományoknak ne legyen azonos a színe. Gondoljuk, sokan sikerrel jártatok, ám íme a megoldás! Most ellenőrizhetitek a megoldásotokat.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Nem is gondoltam volna, hogy ennyien ismeritek az **ájtatos**, vagy **imádkozó sáskát**. Merthogy ez volt a 24. lapszámunk, azaz a szeptember 8-án megjelent Jó Pajtás nyereménykérdésére a helyes válasz. Legtöbben imádkozó névvel illették ezt a furcsa, „antennás” sáskát, gondolom az ájtatos szót kevésbé ismeritek. Az ájtatos régi magyar szó, jelentése: hitbuzgó, olyan, aki nagyon aláveti magát hitének.

A helyes választ beküldők közül a szerencse ezúttal a **palicsi Bajzák Vivienne**, a Miroslav Antić iskola ötödikésére mosolygott.

Újabb kérdésünk a következő. Felismered-e, milyen vajdasági vár szerepel a felvételen? Elismerjük, valami hiányzik róla, de mi? A Photoshophnak köszönhetően kissé megváltoztattuk a hely kinézetét, ám, ha jól megnézed, biztos rájössz, hol készült a fotó.

A helyes választ mielőbb küldjétek be címünkre, **legkésőbb szeptember 29-éig**. Egy szerencsés olvasónk könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket a **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad** címre vagy a **jopajtas.szerk@magyarszo.com** e-mail-címre várjuk.

A beküldők figyelmét felhívjuk, hogy nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket. Köszönjük!

Figyelemkeltő játszóterek

Hogyan tegyük színesebbé szülővárosunkat?

A zentai Mucsi Attila képzőművész húsz évvel ezelőtt kötött útilapot a talpára, hogy először Magyarországon tanuljon és tanítson, majd Londonban dolgozott különféle beosztásban, ám ha csak teheti, szabadidejét a képzőművészetnek szenteli. Az utóbbi években hazalátogatásai során újabbnál újabb és szebbnél szebb falfestményeket varázolt a zentai hídlábra, színesebbé téve ezzel szülővárosát. A pillérek kifestését öt évvel ezelőtt kezdte el, s azóta is minden nyáron ezen fáradozik, így lépésről lépésre alakul ki előttünk alkotása, hogy jövőre az utolsó motívumok is felkerülhessenek a falfestményére. Az idei, az utolsó előtti festmény egy lepkemaszk mögül kinéző női portré, amit ti is megcsodálhattok.

Horváth Zsolt

Óceán – Szakáll Hargita (3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka) bronzéremmel díjazott rajza egy romániai pályázaton

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Barna Sára Bernadetta** ■ Lektor: **Bozsoki Valéria** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com